

Ljudska

PRAVICA

„LJUDSKA PRAVICA“
 USTANOVLJENA 5. OKTOBRA
 1934 // MED NARODNOOSVO-
 BODILNO BORBO JE IZHA-
 JALA KOT 14-DNEVNIK IN
 TEDNIK. OD OSVOBODITVE
 DO 1. JUL. 1951 KOT DNEV-
 NIK. NATO PA KOT TEDNIK
 // OD 1. JUNJA 1953 IZHAJA
 V REDAKCIJSKI POVEZANO-
 STI Z „BORBO“

Leto XXI. Štev. 103

GLAVNI IN ODGOVORNI
UREDNIK

IVAN ŠINKOVEC

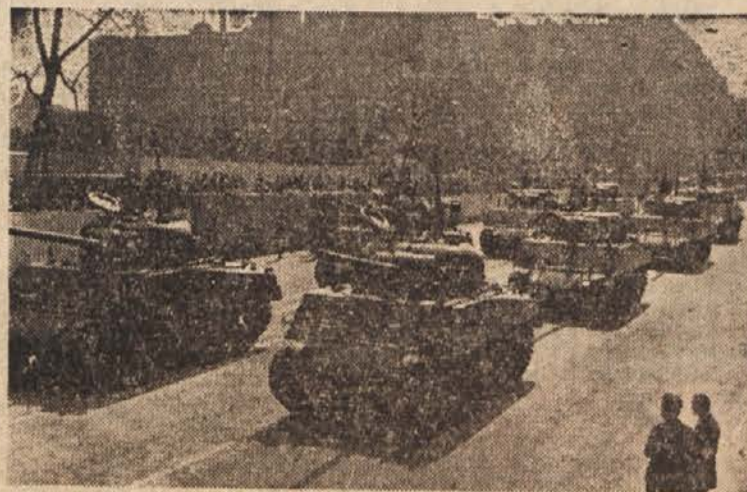
UREJA UREDNIŠKI ODBOR

List izhaja vsak dan razen
petka. // Cena 10 dinarjev

Delovno ljudstvo Jugoslavije je slavnostno proslavilo mednarodni
 praznik dela — prvi maj

DAN RADOSTI V BEOGRADU

Paradi je prisostvoval predsednik republike in vrhovni komandant Jugoslovanske ljudske armade
 tovariš Tito, na njej pa so sodelovale enote JLA, športne organizacije in nad sto tisoč članov SZDL
 ter delovnih kolektivov

Ponos se je vžigal Beograščanom v očeh, ko so mimo njih v kolonah po dva in dva drveli naši tanki

Prvi maj, mednarodni praznik dela, so v vseh krajih naše dežele kar najbolj svečano proslavili. Osrednja prvomajska parada, na kateri so sodelovale enote Jugoslovanske ljudske armade, športne organizacije in nad sto tisoč članov Socialistične zveze ter delovnih kolektivov, je bila v Beogradu. Tejadi paradi je prisostvoval predsednik republike in vrhovni komandant Jugoslovanske ljudske armade tov. Tito.

Tudi v glavnih mestih republik so bile svečane prvomajske parade, na katerih so sodelovale enote JLA, športne organizacije in člani SZDL.

Veliki praznik delovnega ljudstva, 1. maj je bil letos praznik v naši deželi tudi v znamenju proslave desete obletnice osvoboditve dežele in socialistične izgradnje, desete obletnice boja za mir in prijateljsko sodelovanje med vsemi narodi.

V vseh naših mestih, krajih in vaseh so prvomajske praznike proslavili tako, kakor to pristojni delovnim ljudem naše socialistične dežele, njihovem delu in zmagam od osvoboditve do današnjih dni.

Ko so proslavljali ta dan, so naši ljudje pokazali, da stopajo v drugo desetletje svobodnega življenja, zavedajoč se moči, svojega razuma in svojih rok, v svesti si nalog, ki jih še čakajo, zavedajoč se ciljev, za katere se bore.

Beograščani, radostni, svečano in praznično razpoloženi, so prišli 1. maja na ulice svojega mesta. Skozi morje zastav, izpod ozeleznih drevoredov, pod transparenti, na katerih so zapisali svoje delovne uspehe in svoje pozdrave prazniku, domovini in vsem delovnim ljudem sveta, je tekla reka stotisočev Beograščanov na tradicionalno prvomajsko parado.

Namesto običajne tišine nedeljskega jutra se je razlegala pesem zjutraj že ni bilo več moč priti na Bulvar revolucije, ker so ljudje zasedli vse dohode in pločnike, vsa mesta na oknih in strehah hiš.

TITO!... TITO!

Vsak hip je bilo pričakovati prihod predsednika republike na svečano tribuno, postavljeno pred poslopjem Zvezne ljudske skupščine. Točno ob osmih je prispel tovariš Tito skupaj z Aleksandrom Rankovičem in generalom Željcem. Njegov prihod so pozdravile topovske salve in fanfare, iz deset tisoč grl pa je bilo slišati vzklrike: »Tito... Tito, heroj Titole! V svetlomodri maršalski uniformi, kakor vedno veder in nasmejan, je Tito mahal z roko, odzdravljal tisočim ljudem, ki so mu neprenehoma vzklíkali.

Na osrednjem delu svečane

tribune so bili razen tovariša Tita predsednik Zvezne ljudske skupščine Moša Pijade, podpredsedniki Zveznega izvršnega sveta Aleksander Ranković, Svetozar Vukmanović in Rodoljub Čolaković, generali JLA pod vodstvom Ivana Gošnjaka in Peka Dapčevića, predsednik Ljudske skupščine Srbije Petar Stambolić, predsednik Centralnega sveta Zveze sindikatov Jugoslavije Djuro Salaj. Tu je bil tudi častni predsednik Sve-

točne federacije bivših borcev in bivši predsednik francoske republike g. Vincent Auriol.

Na osrednjem delu svečane tribune so bili tudi funkcionarji Zvezne ljudske skupščine in člani Zveznega izvršnega sveta ter funkcionarji Republiške ljudske skupščine in člani Republiškega izvršnega sveta. Na levi strani so bili generali in admirali JLA, ugledni predstavniki javnega in kulturnega življenja Beograda, na

Tovariš Tito s slavnostne tribune pozdravlja našo vojsko

VELIČASTNA PRVOMAJSKA PARADA
v Ljubljani — pregled moči in zdravja

Na paradi so sodelovale enote JLA, Ljudske milice, Protiletalske zaščite, predvojaške vzgoje, prostovoljnih gasilskih društev, sekcije Ljudske tehnike, športna društva »Partizana« in deset tisoči ljudi

Ljubljana, 3. maja. Topovski strelci, ognjemeti in tisočere rakete na Ljubljanskem gradu so bile na predvečer prvega maja slovesen uvod v sam praznik, ko

so številne godbe navsezgodaj zjutraj z budnicami dramile Ljubljančane. Jutro pa je bilo polno sonca, ulice vihrajočih rdečih in državnih zastav, izložbe

polne cvetja in slik naših voditeljev in radosten smeh, prešerni vriski in pesmi ranih izletnikov, ki so se pripeljali v Ljubljano s kamioni, vozovi, vlaki in kolesi, so se zlili v enotno podobo prvomajskega dne. Ze tri ure pred pričetkom parade je bila Ljubljana neurejeno mravljišče pripravajoče se množice. Skupine in posamezniki so hiteli na svoja mesta in ob deveti uri je bilo ob Prešernovi cesti več deset tisoč gledalcev, ki so nestrpnno pričakovali začetek parade.

GOSTJE NA TRIBUNO

Na tribuni, ki je bila postavljena pri vходу v Tivolski park, so se zbrali najvišji predstavniki slovenskega političnega in kulturnega življenja na čelu s predsednikom Ljudske skupščine LRS tovarišem Miho Marinkom, predsednikom Izvršnega sveta LRS tov. Borisom Kraigherjem in podpredsednikom dr. Marijanom Brecljem ter člani Izvršnega sveta.

ZACETEK PARADE

Točno ob deveti uri so v Tivoliju zagrmeli topovi, fanfaristi pred tribuno so dali znak za začetek in v lahnem diru je prišel pred tribuno komandant parade polkovnik Anton Bavec in sporočil, da so enote pripravljene. Nato se je vrnil k enotam in prijezdil na čelu parade, za njim načelnik štaba podpolkovnik Nikola Brašković in ostali člani štaba. Sledilo je osem bojnih zastav borbenih enot z zaščitnim vodom, za njim pa so korakali ešaloni različnih rodov vojske z orožjem po predvide-

nem vrstnem redu: enote šolskega centra za zvezo, gojenci oficirske sanitetne šole, gojenci podoficirske šole za zvezo, planinci, miličniki, pehota, vezisti, pionirji, metalci ognja, mitraljezci itd. Obrazi vojakov so bili napeti, njih koraki čvrsti, enotni in odločni.

Planinci so nosili ročne reaktivne minometale, kakršnih še nismo videli, avtomatičarji »šarce«, ki jih izdelujemo v domačih tovarnah in izstrele do 400 nabojev na minuto. Najbolj pa je presenetila enota, kjer so nosili borci na hrbtih bazulke, to je protitankovsko reaktivno ročno orožje kalibra 90 mm.

Praden so se začele mimo slavnostne tribune pomikati motorizirane enote, je preletelo Prešernovo cesto športno letalo, ki sta mu na krilih plapolali državna in partijska zastava, sledilo pa mu je v trojkah devet lovecev. Mogočno brnenje letal se je zlilo z ropotom motoriziranih enot, ki so se bližale tribuni.

MOTORIZIRANE ENOTE

Najprej je šla mimo motorizirana pehota, ki je bila opremljena (Nadaljevanje na 3. strani)

Vremenska napoved

za sredo, 4. maja

Ponoči še nekaj padavin, čez dan precej oblačno z vmesnimi delnimi razjasnitvami, zlasti v zahodni Sloveniji. V popoldanskih urah bo ponovno nekaj padavin.

Temperature ponoči med 2 in 6, na Primorskem okoli 10, čez dan do 15, na Primorskem do 19. Na Primorskem prehodna burja.

OBISK PREDSEDNIKA TURŠKE VLADE
MENDERES V BEOGRADU

V korist miru na svetu

Turškim gostom, ki ostanejo pri nas štiri dni, so pripravili slovesen sprejem

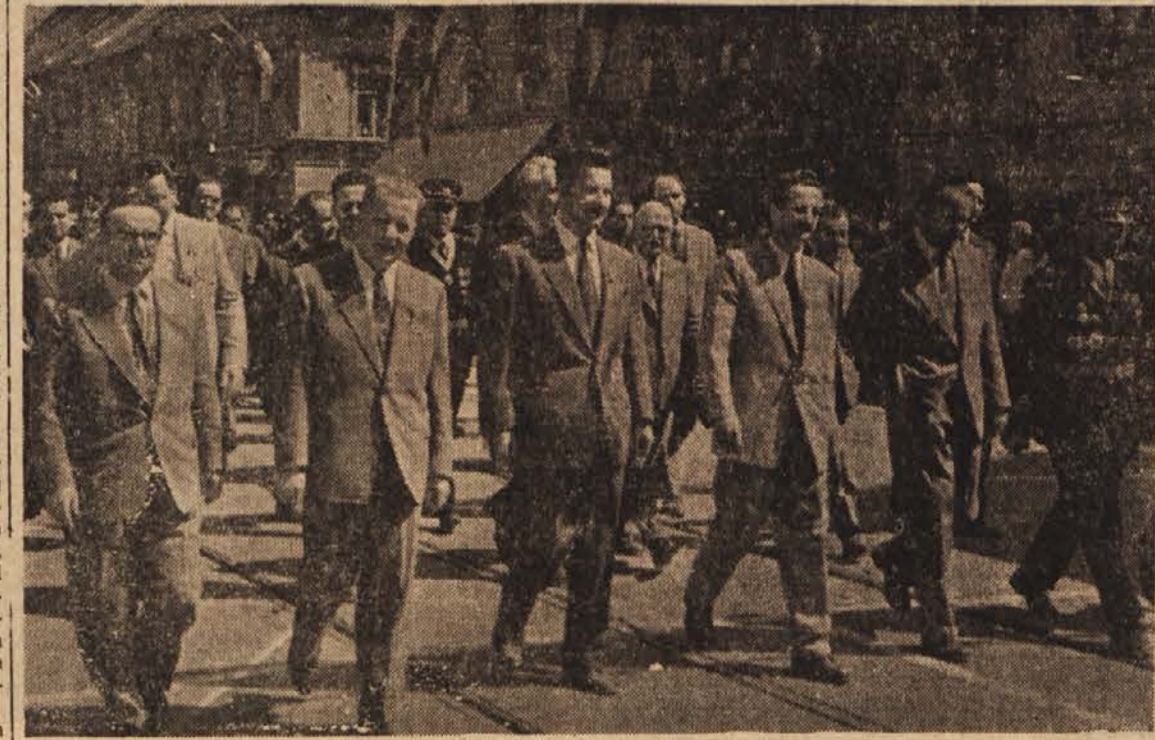
Na povabilo predsednika republike Tita prispe predsednik vlade in zunanji minister republike Turčije Adnan Menderes danes na uradni obisk v Jugoslavijo, kjer ostane štiri dni. Spremljajo ga podpredsednik vlade Fatim Rušdi Zorlu, generalni tajnik zunanjega ministrstva Nuri Birgi, drugi načelnik generalštaba general Erdelhun in drugi ugledni funkcionarji.

V Beogradu so gostom pripravili svečan sprejem. Menderes se bo sestel s predsednikom Titom, podpredsednikom Zveznega izvršnega sveta Edvardom Kardeljem in državnim tajnikom za zunanje zadeve Kočo Popovičem. Ogledal si bo zgodovinske znamenitosti in industrijske naprave Beograda, obiskal pa bo tudi Zagreb. Hrvatske Vladimira Bakarića. Gledan skozi prizmo razvoja medsebojnih stikov treh balkanskih dežel, je obisk ministrskega predsednika Menderesa in njegovo bivanje v naši državi nov korak na poti, ki so jo ubrale Jugoslavija, Turčija in Grčija, da bi okrepile mir in poglobile mednarodno sodelovanje. Ta pot je privedla pred 26 meseci do balkanskega sporazuma, lani do blejske pogodbe o zvezi, političnem sodelovanju in medsebojni pomoči, nedavno pa do sklenitve sporazuma o ustanovitvi balkanske posvetovalne skupščine.

V sedanjem razvoju stikov na svetu je primer balkanskega sodelovanja že pomemben činitelj v boju za okrepitev miru. Stvarnost in praksa treh balkanskih dežel sta dovolj jasno pokazali, da je vzlic razlikam v politični sestavi ne le možnost, marveč tudi potreba po vsestranskem sodelovanju za utrditev miru in razvijanje medsebojnih stikov na gospodarskem, kulturnem in drugih področjih.

Ko pozdravljamo ministrskega predsednika prijateljske in zavezniške Turčije ob njegovem prihodu v glavno mesto naše domovine, vidimo v njegovem bivanju pri nas nov člen v stikih med obema deželama in novo možnost

nadaljnega zblizanja. Hkrati smo prepričani, da bodo njegov obisk in razgovori z našimi državnimi voditelji nov prispevek k politiki sodelovanja na Balkanu v korist narodov treh dežel in miru na svetu.

Velikemu prvomajskemu sprevedu v Ljubljani so se tudi priključili predstavniki našega političnega in kulturnega življenja, ki so prej gledali parado s tribune. Na sliki: v prvi vrsti od leve proti desni: tovariši Boris Kraigher, Miha Marinko, Janez Vipotnik, Janko Rudolf, Ivan Maček in generalni podpolkovnik Radivoje Jovanović. V drugi vrsti: tovariši dr. Marjan Dermastia, Zoran Polič, generalni podpolkovnik Milan Kilibarda, Ferdo Kozak, Jože Rus, Tone Fajfar in Vlado Krivica.

Osnovni cilji perspektivnega plana

Odgovori tovariša Svetozarja Vukmanovića na vprašanja uredništva »Borbe«

Podpredsednik Zveznega izvršnega sveta tov. Svetozar Vukmanović-Tempo je ustregel prošnji uredništva »Borbe«, da bi za njene bralce odgovoril na nekatera vprašanja s področja gospodarstva.

Vprašanje: »Ze med sestavljanjem družbenega plana za leto 1955 je bilo govora o perspektivnem planu. Na katere probleme nadaljnega gospodarskega razvoja zadevajo pri dosedanjem sestavljanju?«

Odgovor: »Jugoslavija sodi med države, ki so po II. svetovni vojni gospodarsko razvile. To dokazuje razmah industrije, ki je dosegla konec lanskega leta v primerjavi s stanjem leta 1939 indeks 208 in ki tudi letos hitro napreduje. To pomeni, da je naša industrija več kot podvojila predvno proizvodnjo, čeprav je znano, da so začeli največji industrijski objekti obratovati šele predlanskim in lani. S tem, da bodo začeli postopoma obratovati še drugi veliki objekti, bomo zagotovili v prihodnjih dveh treh letih nenehno naraščanje industrijske proizvodnje. Od rekonstrukcij, razširitve itd. pa lahko pričakujemo nadaljnje učinke dosedanjega investiranja. Analiza nam pokaže, da lahko v prihodnjih petih letih pričakujemo povečanje industrijske proizvodnje povprečno za 10 % vsako leto. Posledica razvoja industrije je razvoj ostalih gospodarskih področij — prometa, gradbeništva, trgovine itd. Vpliv industrije bomo čutili na razvoju ostalih dejavnosti zlasti v naslednjem obdobju, ker se bodo pokazali učinki njenega razvoja na vse dejavnosti, kar jih industrija s svojim razvojem vzpodbuja, na razne storilnosti in podobno.

Tudi kmetijstvo, ki je bilo po vojni več let v zastoju, je zlasti zadnji dve leti znatno napredovalo. Ta napredek se zrcali posebno v povečanju števila živine in v čedalje večji uporabi sredstev za pospeševanje kmetijstva. Če vzamemo za 1951. leto 100, tedaj je popis z dne 15. januarja leta 1955 pokazal naslednje povečanje števila živine: goveje živine 110, ovac 116, prašičev 120, perutnine 144. Podobno težnjo vidimo pri naraščanju porabe umetnih gnojil. Samo od predlanskega do lanskega leta je narasla od 108.891 na 244.909 ton. Količine v jesenski in pomladni setvi porabljenih umetnih gnojil so se v primerjavi s prejšnjim letom več kot potrojile, kar bo nedvomno ugodno vplivalo na kmetijsko proizvodnjo.

Jugoslavija je dežela, ki nima velikih neobdelanih polj. Naša kmečka gospodarstva so majhna in razkosana, 54 % naših gospodarstev ima do 2 ha zemlje. Razkosanost kmečke posesti je zlasti velika v posameznih pokrajinah (n. pr. ožja Srbija). Pri tem nad 60 % prebivalcev naše dežele živi večidel od kmetijstva.

Nagel gospodarski razvoj je omogočil spremembo socialne sestave tako, da se je povečala zaposlenost zunaj kmetijstva več kot dvakratno v primerjavi s pred-

Prvomajski pozdravi tovarišu Titu

»Letošnji prvi maj praznujemo samozavestneje kakor kdajkoli.« je rečeno v brzojavkah, poslanih predsedniku republike.

Predsednik republike Josip Broz Tito je prejel za 1. maj mnogo brzojavk, v katerih mu delovni kolektivi, vojski in oficirji JLA, organizacije SZDL, družbene in množične organizacije ter posamezniki čestitajo k prazniku dela in izražajo pripravljenost glede nadaljnega dela za zgraditev socializma v naši deželi.

Med drugimi so brzojavno čestitali predsedniku Titu industrija kovin »Djuro Djakovič«, ladjedelnica »Ivan Celin« v Korčuli, delovni kolektiv tovarne »Boris Kidrič«, Šibenik, kolektiv ladjedelnice »Uljanik« v Pulju, diplomatska predstavništva itd.

»Vojska Vas pozdravlja s svojo monolitno enotnostjo, uspehi, doseženimi v usposabljanju ljudi za branilce domovine, v pripravljenosti, da spremlja razvoj tehnike in pridobitve sodobne vojske izvežbanosti, pravi v čestitki komandant prve vojnne oblasti generalni podpolkovnik Pavle Jakšič.

V imenu Izvršnega sveta Makedonije in v lastnem imenu je čestital predsedniku Titu k 1. maju predsednik Ljupčo Arsov, ki pravi: »Najlepši prispevek domovini in k desetletnici praznovanja 1. maja so nove tovarne, elektrarne, šole in ustanove. Se en velik prispevek k desetemu 1. maju je Tvoje zgodovinsko potovanje v prijateljski deželi Burmo in Indijo. Ponosni smo, da je iz naših vrst in iz naročja našega ljudstva zrasedel takšen mož in heroj, kakor si Ti, tovariš Tito.«

vojno ter ne le relativno, marveč tudi absolutno zmanjšalo število prebivalcev, ki se preživljajo v glavnem s kmetijstvom. Tako je bilo omogočeno postopno naraščanje delovne storilnosti na najbolj zaostalem področju našega gospodarstva.

Kljub temu napredku, ki je zahteval v nekaterih letih tudi do 30 % družbenega proizvoda za investicije, in čeprav smo investirali tudi nekaj sredstev, dobljenih iz tujine, pa je narodni dohodek na prebivalca nizek in v tem oziru smo še zmeraj med bolj zaostalimi deželami v Evropi (za dobrih 200 dolarjev letno na prebivalca po uradnem tečaju). To dokazuje, da je ena glavnih nalog našega nadaljnega gospodarstva v tem, da mu zagotovimo ustrezni tempo razvoja, ki bo omogočil čim večje povečanje narodnega dohodka, ker to je končen koncept merilo napredka. Seveda je vprašanje čim večjega povečanja narodnega dohodka v zvezi s takšno sestavo investicij in proizvodnje, ki omogoča, da se enakomerno in v medsebojni harmoniji razvijajo vsa gospodarska področja. Odločilni moment za kar največji učinek je sestava investicij, ki lahko zahteva, če je usmerjena enostransko, velikanske napore, ne da bi rodila največji uspeh, in nasprotno, največji porast dohodka ne more pomeniti niti najdražjih oziroma enostransko usmerjenih investicij. V tej smeri je potrebno zelo pazljivo proučevanje, in to je pravzaprav ena glavnih nalog perspektivnega plana gospodarskega razvoja.

INVESTICIJE ZA RAZVOJ ENERGETIKE, KMETIJSTVA IN DRUŽBENEGA STANDARDA

Vprašanje: »V katere smeri obračajo bodoče gibanje kmetijstva dosedanjemu razvoju in ostale neskladnosti?«

Odgovor: »V našem bodočem razvoju bodo imele zelo bistveno vlogo naravne možnosti, ki jih ima naša dežela v posameznih gospodarskih panogah. Zato je treba te možnosti skrbno proučiti, ne da bi precenjevali pomen nekaterih naravnih bogastev. Uspoštovati pa moramo, da je potrebno, da pridejo naša osnovna bogastva do izraza: ugodna tla in za razvoj kmetijstva ugodno podnebje, bogastvo v vodni sili za razvoj energetske baze, rudna bogastva, predvsem barvne kovine in potencialni viri v razpoložljivi delovni sili.

Če upoštevamo potrebo po naglem gospodarskem razvoju, bi zelo ugodno vplivale tako imenovane cenene investicije, ki ne zahtevajo zelo dolgega obdobja investiranja in ki bi ugodno vplivale na našo plačilno bilanco. Za dosedanje investicije po vojni so značilni znatni zneski, investirani v eno delovno mesto. Dolej smo investirali od 2,5 na 2,9 milijonov din na enega zaposlenega, kar dokazuje, da smo investirali predvsem na področjih in v panogah, ki zahtevajo mnogo kapitala in dolgo investiranje. To je bilo tudi neogibno, ker smo s temi investicijami položili temelje za energetiko, metalurgijo in izdelovanje strojev, kar vse zahteva koncentrirane in intenzivne investicije. To ne pomeni, da tudi v prihodnjem obdobju ne bomo imeli investicij, ki zahtevajo znatna sredstva, toda njihov relativni delež mora biti manjši kakor doslej. Razvoj energetike bo na primer zahteval še nadaljnje velike investicije, ostale panoge težke industrije pa ne bi smele, kakor doslej, obremenjevati razpoložljivih investicijskih sredstev.

Razen energetike ima v nadaljnjem razvoju posebno mesto kmetijstvo, kar je važno za zagotovitev prehrane prebivalstva in za ureditev naše plačilne bilance. Pri povprečni letni žiti moramo pri dosedanjem stanju uvoziti 60.000 do 70.000 vagonov pšenice, pa tudi precej masti. Za živila moramo plačati skoraj toliko, kolikor plačamo za uvoz opreme, potrebne za naš gospodarski razvoj. To otežkoča uravnoteženje plačilne bilance in zožuje naše razvojne možnosti, ker veže sredstva na uvoz hrane, vtem ko bi bil vsaj del teh sredstev dodatni vir za hitrejši gospodarski razvoj. Zaostajanje v pridelovanju žita vpliva na vse kmetijstvo, prek njega pa tudi na zožitve surovinske baze za industrijo oziroma na obseg zaposlenosti, ki je v neposredni zvezi z možnostjo gleda prehrane na novo zaposlenega prebivalstva.

Ni treba poudarjati, da nam tudi razlogi naše narodne varnosti velevaljo, da nemo uvažati živila,

Bodoči razvoj posameznih panog moramo obravnavati tudi s stališča plačilne bilance. Tako pojmovano investiranje v pridelovanje žita in bombaža, v živinorejo (izvoz mesa ter zmanjšanje uvoza volne in usnja) bi zelo ugodno vplivalo na plačilno bilanco. Prav tako bi ugodno vplivale tudi investicije, namenjene rekonstrukcijam in racionalizacijam tistih panog industrije, ki so po tradiciji usmerjene na izvoz ali ki se lahko razvijajo kot proizvajalci za izvoz. S tega stališča bi bile zelo koristne investicije v razvoj turizma. Naši sosedi Italija in Avstrija imata od turizma neprijetno večje dohodke kakor mi.

Nagli gospodarski razvoj bo zahteval znatne investicije v promet ter graditev stanovanj in komunalnih naprav tako zaradi sedanjega zaostajanja na teh področjih, kakor tudi zaradi bodočega razvoja, ki bo potisnil ta dva problema v ospredje, da bo sta dobila značaj pogojev za proizvodnjo. Če bi na teh področjih zaostajali, bi se lahko zgodilo, da ne bi mogli izkoristiti sadov, ki nam jih nudi že dosedani razvoj.

Tekšno usmeritev v bodočem razvoju zahteva tudi pravočasno preusmeritev v proizvodnji oziroma priprave, ki bi omogočile, da bi postopno preusmerili sestavo proizvodnje in da bi se leta prilagodila pogojem spremenjene sestave investicij in spremenjene sestave povpraševanja na splošno.

KVALIFICIRANI LJUDJE V PROIZVODNJI SO PRESLABO PLAČANI

Vprašanje: »Katere spremembe pričakujete v dohodkih in sestavi potrošnje prebivalstva?«

Odgovor: »Potrošnja prebivalstva se giblje pri nas, kakor sem nedavno povedal v svojem eks-poziju v Ljudski skupščini, okrog predvojne na prebivalca. Razdelitev osebnih dohodkov glede na predvojno pa je doživela znatne spremembe. Vtem ko se je silno zmanjšala potrošnja tistih kategorij, ki so bile v kapitalističnem sistemu privilegirane, so delavski razred in kmetje zboljšali svoj standard in splošno potrošnjo. Ta proces razdeljevanja dohodkov je povzročil znatno izenačenje osebnih prejemkov, pri čemer so kvalificirani ljudje v proizvodnji in ostalih dejavnostih preslabo plačani. Ta pojav izenačenja dohodkov vidimo tudi v drugih deželah, v katerih je prišel delavski razred na krmilo ali do večjega vpliva (n. pr. v skandinavskih deželah). Toda do izenačenja dohodkov je prišlo v teh deželah na znatno višji ravni standarda, kakor pri nas, razen tega pa ni doseglo takšne stopnje. Ta pojav vsekakor ne-ugodno vpliva na zainteresiranost kvalificiranih ljudi za delo, zmanjšuje zainteresiranost za pridobitev kvalifikacij in neugodno vpliva na sestavo potrošnje, s tem pa tudi proizvodnje, ker usmerja potrošnika predvsem na živila, na katera odpade do 80 % potrošnega sklada posameznih kategorij.

Takšna potrošnja seveda ni zgolj posledica izenačenja dohodkov. Bolje rečeno, izenačenje je posledica določenih materialnih pogojev našega povojnega razvoja ter družbenih in političnih sprememb, nastalih po vojni. Gmotni razlogi za takšno raven dohodkov in sestavo potrošnje so visoka stopnja akumulacije, ki je v deželi, kakršna je bila Jugoslavija, neogibna, če nečemo konservirati zaostalosti in na takšni podlagi omrtviti tudi razvoj družbenih odnosov. Kolikor zdaj nastaja vprašanje zvišanja ravni realnega zasluga in dohodkov na splošno, je to predvsem možno, ker se je gospodarstvo razvilo in ker lahko postane zaostajanje potrošnje vzrok zaviranja razvoja. Če zdaj čisto slišite, da govorje ekonomisti o tem, da je naš trg še zmeraj nerazvit in ozek, se dogaja to zato, ker se pojavlja na njem veliko povpraševanje po investicijah, po proračunski potrošnji (izdatki za vojsko in drugi) vtem ko potrošnja industrijskega blaga za osebno porabo in potrošnja gospodinjstva nista zadovoljiva. Naturalna proizvodnja v delu vasi in omejena potrošnja nekaterih kategorij mestnega prebivalstva, predvsem hrane in najnujnejših industrijskih izdelkov, zavira razvoj trga, s tem pa tudi razvoj proizvodnih sil, ker usmerja potrošnjo in proizvodnjo v eno smer. Majhni dohodki povzročajo tudi imenovano dodatno delo, ki se širi in dokazuje (pa naj bo še tako koristen pojav), da zaslužek v poslovnem polklicu ne zadostuje. Dodatno delo samo po sebi ni škodljivo, če se ne razširi tako, da odvrča pozornost delavcev od glavnega po-

klica in če ne zmanjša zanimanja za povečanje zasluga oziroma delovne storilnosti na osnovnem delovnem mestu.

Majhni osebni dohodki povzročajo tudi široko zasnovane subvencije, s katerimi pravzaprav nekoliko povečamo dohodek. Tako se realna plača ne ujema z nominalno na določeni ravni cen, marveč je večja, ker celo vrsto potreb subvencioniramo (najemnine, kruh, mast, komunalne storitve), kar povzroča razne deformacije — nizke najemnine onemogočajo vzdrževanje stanovanj in ne izpodbujajo njihove graditve; nizke komunalne storitve povzročajo ozko finančno bazo za razvoj mest in izpodbujajo pritisk ljudskih odborov na podjetja in njihov dobiček oziroma na dviganje cen. Subvencionirane cene posameznih predmetov pa deformirajo potrošnjo, ker potrošnike bolj usmerjajo na potrošnjo subvencioniranih predmetov. Da pa lahko obdržimo subvencionirane cene živil, je nujno potrebno obdržati nižjo raven cen žita glede na ostale kmetijske pridelke, pri katerih ne interveniramo na trgu, kar destimulativno vpliva na proizvodnjo dela hrane in na različno porazdelitev dohodkov posameznih kmetijskih pridelovalcev in posameznih področij.

Vsi ti momenti dokazujejo, da bo treba v bodočem razvoju, seveda postopoma in v procesu ter skladu z ustreznimi materialnimi spremembami, spremeniti mesto potrošnje v celotni razdelitvi narodnega dohodka, ugodneje obravnavati kvalificirane in visokokvalificirane ljudi, omogočiti večje diferenciranje dohodkov in ukiniti vse subvencije, da se bo izoblikovalo normalno gospodarsko razmerje med cenami blaga in storitvami, ki jih subvencioniramo. Te spremembe bi zahtevale tudi ustrezni blagovni sklad za osebno potrošnjo in potrošnjo gospodinjstev, za razvoj stanovanjske in komunalne graditve, kakor tudi tistega blaga, ki ga trošimo šele na višji ravni standarda. Takšna preusmeritev proizvodnje bi samo pospešila ta razvoj in omogočila pravočasen in ne boleč prehod.

Predsednik Tito častni meščan Reke

Na večerajšnji seji MLO Reke ob desetletnici osvoboditve mesta so razglasili predsednika Tita za njenega prvega častnega meščana. V začetku seje je predsednik MLO Edo Jardas prebral brzojavko, ki jo je poslal ljudskemu odboru predsednik Tito in v kateri izraža svoje prepričanje, da bodo znani prebivalci Reke tudi po tej pomembni obletnici usmeriti svoje napore za nadaljnjo graditev svojega mesta in v skupnosti z ostalimi našimi ljudmi prispevati k nadaljnjemu splošnemu napredku naše dežele.

Predsednik Tito sprejel Vincenta Auriola

Predsednik republike Josip Broz Tito je v soboto sprejel v Belem dvoru častnega predsednika Svetovne federacije bivših borcev in bivšega predsednika republike Francije g. Vincenta Auriola. Navzoč je bil predsednik Zveznega izvršnega sveta in predsednik ZB Aleksander Ranković. Predsednik Tito je izročil g. Auriolu red Jugoslovanske zastave I. stopnje. V soboto je položil g. Auriol venca na grobove francoskih vojakov padlih v prvi svetovni vojni, in na spomenik branilcev Beograda. V sponedeljek je odpotoval prek Sarajeva in Mostara v Dubrovnik.

Darilo beogradske Komunalne banke otrokom, rojenim 1. maja

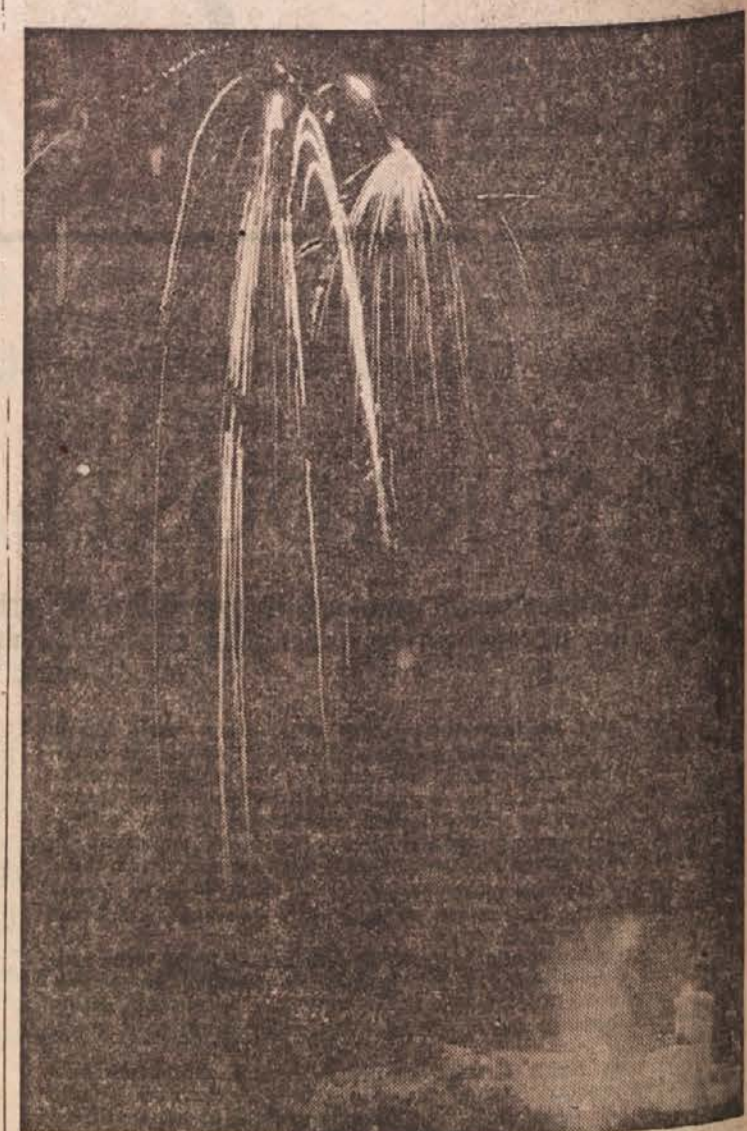
Od letošnjega leta dalje bo Komunalna banka v Beogradu vsako leto podarila 1. maja rojenim otrokom hranilne knjižice z vlogami po 1000 din. Letos je bilo v Beogradu in Zemunu rojenih 1. maja 56 otrok, od teh 24 dečkov in 12 deklic.

SKLICANJE SEJE ODBORA ZA ORGANIZACIJO OBLASTI IN UPRAVE REPUBLIKE ZBORA LJUDSKE SKUPŠČINE LRS

Predsednik odbora za organizacijo oblasti in uprave Republike Zbora Ljudske skupščine LRS sklicuje 12. sejo odbora za petek dne 6. maja 1955 ob 9.30 uri v poslopu Ljudske skupščine LRS.

Predlog dnevnega reda: Nadaljevanje razprave v zvezi s pripravo predloga zakona o novi upravno-teritorialni razdelitvi Ljudske republike Slovenije (predlog novih občin na področju sedanjih okrajev Gorica, Tolmin in Kočevje).

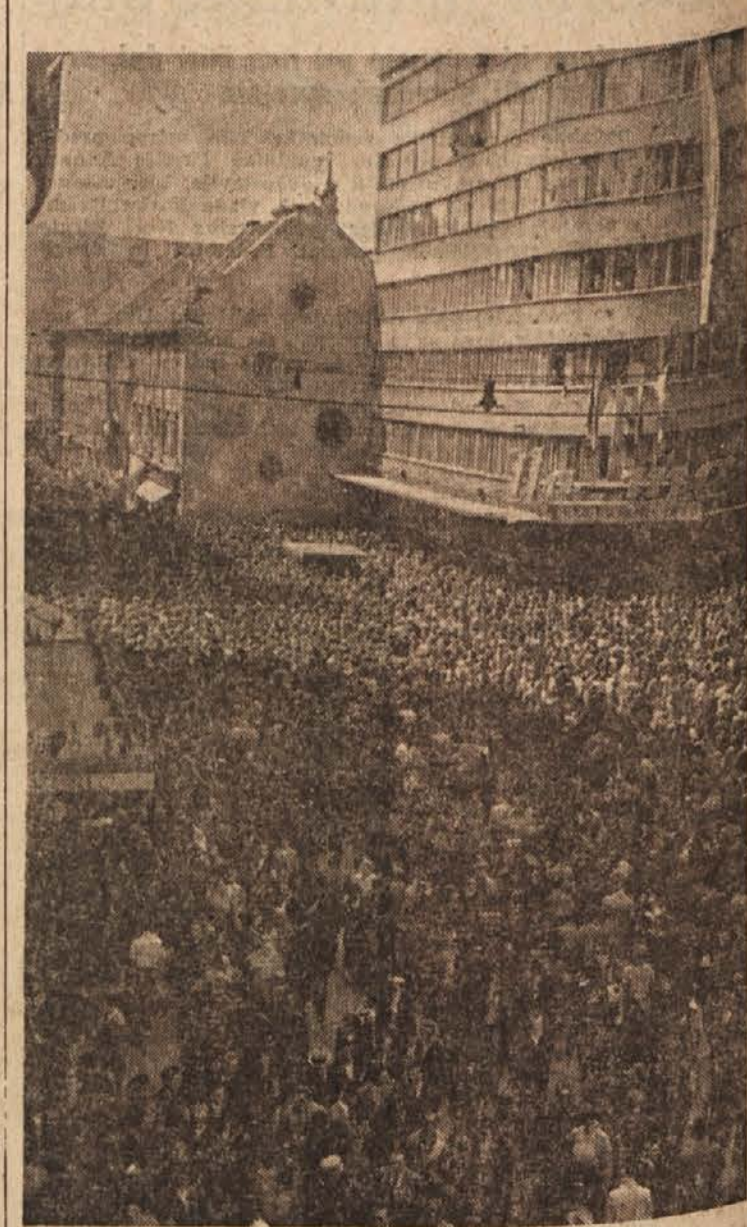
S PRVOMAJSKIH PROSLAV V LJUBLJANI

Topovski strelji, ognjemeti in tisočere rakete na Ljubljanskem gradu so bile na predvečer 1. maja slovesen uvod v sam praznik

Za štabom parade v Ljubljani so oficirji nosili 8 bojnih zastav borbenih enot, za njimi pa je stopal zaščitni vod

Mogočna reka množice, polno plapolajočih zastav in praporov, cvetja in petja, pisanih transparentov in slik naših voditeljev, takšna je bila slika na ljubljanskih ulicah ob koncu spreveda

PRVI MAJ V BEOGRADU

(Nadaljevanje s 1. strani)

Nih bojnih zastav so korakali polki. Ritmično, skladno odneva paradni korak. Sto šestnajst korakov v eni minuti! Val ploskanja je zapljusnil pločnike in svečano tribuno.

Vojaška godba je za hip umolknila. Kaj kmalu pa je zadonela živahna melodija konjeniške koračnice. V lahmem, elegantnem drncu prihajajo konjeniške enote. Častnik na čelu eskadrona povesti pred tribuno zastavo v znak pozdrava vrhovnemu komandantu.

Tempo parade je čedalje hi-

Niso korakali mirno. Čim bolj so se bližali tribuni, tem bolj so hiteli. Sleherni deček in sleher-na deklica je nosila na rokah belega goloba in šopek cvetja. Pred tribuno so otroci spustili golobe iz rok, s cvetjem pa so zasuli prostor, na katerem so bili. Neko dekletce je izročilo šopek tovarišu Titu, ki je dolgo in ves vesel pozdravljal svoje najljubše prijatelje.

Golobi — simbol miru — so zleteli iz otroških rok, simboli čistega miru, kateremu je Tito posvetil vse svoje življenje in ves svoj razum.

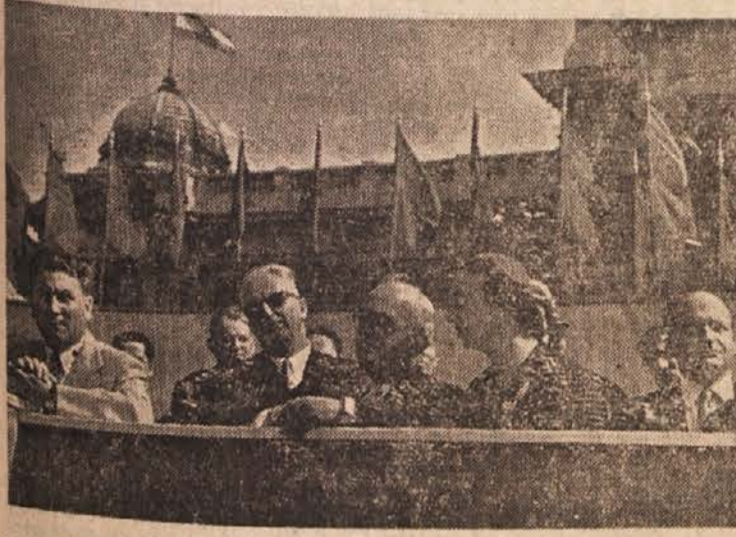
rokah mladincev so bili veliki emblemi — značke mladinskih delovnih akcij z mladinskih prog, z avtomobilskih cest, iz Železnikov. Značke so pričale: če bo dežela potrebovala delovno silo — je mladina pripravljena. Mladinski zbor je pel krepko in z zanosom: »Uz maršala Tita, junakoga sina...«

Studentje so nosili transparente in grafikone, ki so pripovedovali o tem, kaj vse je bilo v socialistični deželi storjeno, da bi omogočili slehernemu mlademu človeku, da bi si pridobil vse potrebno znanje.

Drugače kakor lani in predlanskim, so na letošnji prvomajski paradi sodelovali tudi člani SZDL Beograda in predstavniki delovnih kolektivov. Velikanska množica kakih sto tisoč ljudi je korakala mimo tribune s tisoči zastav in zastavic v rokah, s transparenti, s katerimi so pozdravljali Tita in socialistično domovino ter pošiljali prvomajске pozdrave delavcem širom po svetu.

Ko so prišli mimo tovariša Tita, so korakali počasneje, mahali z zastavami in rdečimi rutami, s šopki cvetja. Delovni ljudje Beograda so tako izražali svojo neizmerno ljubezen do tovariša Tita, svojega voditelja in učitelja.

Tako se je zaključila veličastna prvomajska parada v Beogradu, mestu, ki je v nedavni minulosti preživelo precej prvomajskih proslav. S to proslavo je glavno mesto naše socialistične domovine ponovno krepko manifestiralo svojo pripravljenost in svojo voljo, da nadaljuje in docela zaključi stvar, začeto že na prvih majskih proslavah na teh ulicah pred petimi in več desetletji.

Med gosti na prvomajski paradi v Beogradu sta bila tudi častni predsednik Svetovne federacije bivših borcev g. Auriol in njegova soproga

trejši. Motorizirana pehota prihaja. Po ulici drse dvojne kolone dolge vrste vozil, polnih mladih, sodobno opremljenih vojakov. Mimo tribune prihajajo radisti, telefonisti, inženirci, iskači min, pontonirji, padalci. Videti je puške, brzostrelke, strojnice, minometalce, topove. Mimohod mladosti in moči naše armade je to. Zdaj je na vrsti lahko in srednje orožje, izdelano v domačih tovarnah. Ročni reaktivni metalci in topovi »B-1« so že zasloveli po svetu.

VRHUNEC PARADE
Na vidiku je novi ešalon. Na gumijastih kolesih neslišno vozijo mimo protiletalske strojnice, topovi, električne računske naprave, s katerimi je omogočeno sinhronizirano streljanje iz štirih topov hkrati.
Brnenje strojev narašča. Prihajajo oklopne enote. Veliki jekleni stroji motoriziranega topništva na gosenicah prihajajo mimo.
Bobnenje je čedalje močnejše. Mimo tribune se vrste tanki od 32 do 45 ton: na kupolah stojijo častniki in pozdravljajo Vrhovnega komandanta.
Bobnenje prehaja v grmenje. Medtem ko po ulici hite jekleni veliki tanki — tanki, pa čez nebo drve reaktivna letala. V skupini po štiri leti 80 letal. Za njimi ostane dim. In obdovanje gledalcev.
To je bil konec, finale, vrhunec vojaške parade, ki je bila prava pravcata revija borbenosti, moči, mladosti in tehnike naše armade.

VELIKA REKA MLADOSTI
Ko je utihnilo oglušujoče brnenje tankovskih motorjev, se je po širokem Bulvaru revolucije razlila veličastna reka mladosti. Za državnim grbom in zastavonošami, ki so nosili zastave jugoslovanskih narodov, so prikorakali v širokih kolonah beograjski športniki, člani Zveze za telesno vzgojo »Partizan«, člani raznih športnih društev, taborniki, planinci, člani Strelske zveze in Ljudske tehnike.
Skladne barve njihovih športnih dresov pod majskim soncem, njihov trdni korak in smeli pogled, uprt v dragega voditelja in učitelja, v tovariša Tita — vse to je bil prizor, ki ga ni moč pozabiti. Lep vtis so napravile skupine mladih deklet: vsaka je na ramah nosila košarico svežega cvetja. Gledalce so navdušili tudi športniki, ki so vsem ko so korakali mimo tribune, preglasili godbo z vzklikom: »Tovariš Tito, zdravo, zdravo, zdravo!« Na koncu tega spreveda mladosti so stopali predstavniki Ljudske tehnike. Na lepih luksuznih avtomobilih smo prvokrat prebrali besedo »Zastava«. To so bili prvenci naše industrije.

JATA GOLOBOV NAD TRIBUNO
Fante, ki so strumno korakali s puškami na ramenih, oblečenih v vojaške uniforme, so tisoči ljudi pozdravili z burnim ploskanjem in vzkliki: »Živel, živel!« To so bili pripadniki predvojaške vzgoje. Čeprav se šele pripravljajo na Armado — so že armada.

Potlej so mimo tribune prikorakale kolone gasilcev, člani Rdečega križa in Protiletalske zaštite. In potem otroci.

100.000 LJUDI V SPREVODU
Po Bulvaru so prihajale široke kolone srednješolske, delavske in študentske mladine. V

S prvomajskih proslav

v Zagrebu
V Zagrebu je bil 1. maja velik mimohod enot JLA. V paradi so sodelovale tudi športne organizacije ter člani Socialistične zveze in delovnih kolektivov.

Na svečani tribuni so bili med drugim predsednik Sabora Hrvatske dr. Vladimir Bakarič, podpredsednik Izvršnega sveta Ivan Krajačić in generalpolkovnik Kosta Nagy.

V vojaškem delu parade so sodelovali tudi borci proletarske enote, ki je nastala iz III. proletarske liške brigade in sodelovala pri osvoboditvi Zagreba. Zagrebčani so z navdušenim ploskanjem pozdravili svoje osvoboditelje. Za njimi je nastopila konjenica, motorizirana pehota, topništvo, motorizirano topništvo in tanki.

Nad parado so letela tudi reaktivna letala.

raznih rodov JLA, ki jih je množica navdušeno pozdravljala.

Črni gori
V vsej Crni gori so letošnji 1. maj proslavili z vrsto svečanosti. Pred proslavo so po šolah, podjetjih in na gradbiščih imeli predavanja, posvečena 1. maju, v občinskih in okrajnih središčih pa svečane akademije.

Na svečano okrašenih tribuni v Titogradu, mimo katere se je pomikala parada, so bili med drugim predsednik Ljudske skupščine Crne gore Blažo Jovanović, predsednik Izvršnega sveta Filip Bajković s člani Sveta ter generalmajor Milenko Druvović.

Ljudstvo je prisrčno in toplo pozdravilo vojaške oddelke, sodelujoče v paradi.

V paradi so sodelovali tudi pripadniki predvojaške vzgoje, člani

Na slavnostni tribuni v Beogradu so bili prvokrat navzoči tudi predstavniki Ljudske republike Kitajske

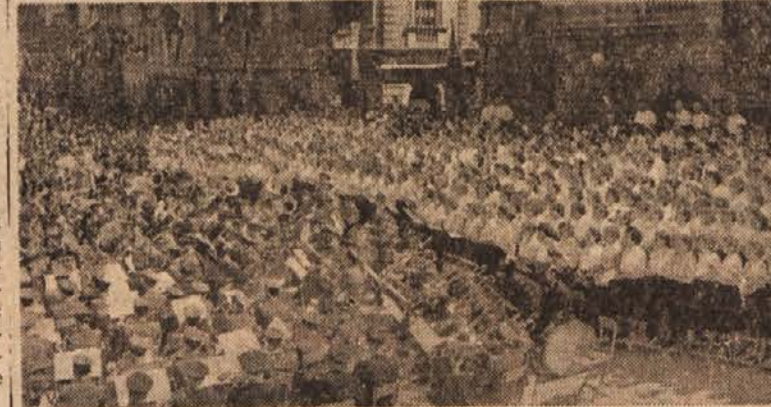
Sarajevu
Glavno mesto Bosne in Hercegovine je svečano proslavilo mednarodni praznik dela. Okrog 50.000 ljudi iz Sarajeva in okolice je gledalo mimohod enot JLA.

Na častni tribuni so bili med drugim predsednik Ljudske skupščine BiH Djuro Pucar, predsednik Izvršnega sveta Avdo Humo in komandant sarajevske vojne oblasti generalpodpolkovnik Veljko Kovačević.

V paradi so sodelovale enote

protiletalske zaštite, gasilci, gojenici civilne letalske šole, športniki, delavci in pionirji.

in Makedoniji
Delovno ljudstvo Makedonije je svečano proslavilo 1. maj. V Skoplju je bila velika tradicionalna parada, na kateri so sodelovale enote JLA, člani raznih družbenih organizacij, dijaki, športniki, taborniki, pripadniki predvojaške vzgoje in delovni kolektivi.

Veličastni prvomajski sprevod v Ljubljani se je končal na trgu Revolucije, kjer so pevci združenih pevskih zborov ob spremljavi godbe JLA in Ljudske milice pod vodstvom dirigenta Radovana Gobca prepevali borbene pesmi

Ko so Beograščani stopali mimo slavnostne tribune, so prisrčno pozdravljali naše državne in politične voditelje

SLAVJE V LJUBLJANI

(Nadaljevanje s 1. strani)

ljena s puškami in brzostrelkami domačega izvora, nato sanitetni vod, baterija topov brez povratnega sunka, protitankovski topovi kalibra 57 mm, ki izstrelje v minuti dvajset granat,

predvojaške vzgoje, enote protiletalske zaštite, gasilcev, sekcije Ljudske tehnike in organizacije telesnih društev.

Letos prvokrat so v svojih uniformah nastopili mladinci predvojaške vzgoje iz Ljubljane,

dalo, pionirji pa mnogo letalskih modelčkov. Veličasten je bil pogled na jahače, člane Zveze za konjski šport, ki so se udeležili paradi na plemenitih vranjih in beljih. Po številu članstva je slovenska Strelska zveza najmočnejša sekcija Ljudske tehnike, saj šteje več kot 40.000 članov in samo v Ljubljani nad 9000. V paradi so nastopali pionirji z zračnimi puškami, mladinci in mladinke pa z malokalibrskimi. Posebno skupino so tvorili moštvi strelci in dobri strelci, med katerimi je bilo več reprezentantov.

PARADA ZDRAVJA

Od športnih in telovadnih društev je bilo po številu članstva in sekcij najbolj zastopano športno društvo Železničar Ljubljane, atleti, košarkarji, plavalci, odbojkaši, nogometaši, boksarji, drsalci itd. pa tudi člani Odreda, Olimpije, Ilirije, Svobode Ljubljana, Slovana, Krima, Enotnosti in športnega društva iz Več je gledalci toplo pozdravili. Najpristnejših pozdravov, zlasti s strani pionirjev in mladine pa so bili deležni taborniki, ki so letos prvokrat nastopili v javnosti v novih krojih. Gledali so jih pionirji z žarečimi očmi in željno vsrkavali vase najmanjše podrobnosti, ki so jih taborniki imeli na sebi ali nosili v rokah.

Za taborniki so šli v prvomajski sprevod naši predstavniki, ki so do tedaj gledali parado s tribune, za njimi pa so

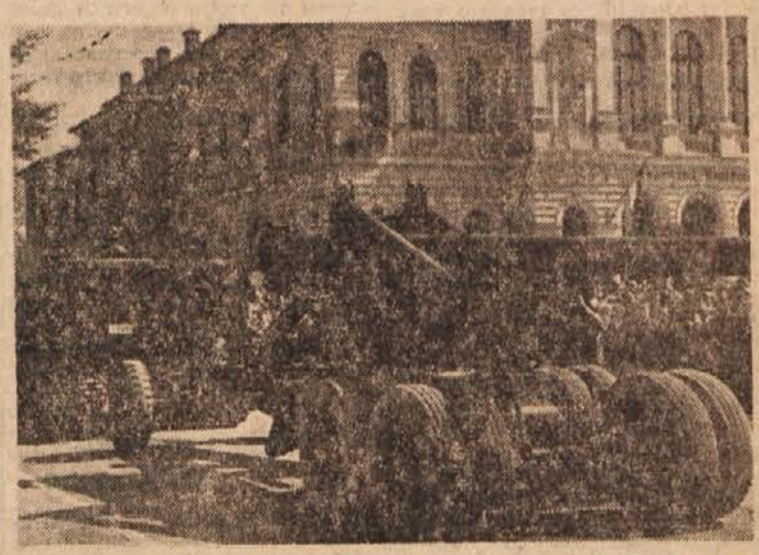

Pehota JLA z domačimi brzostrelkami in šarci na ramah v strumnem koraku pred slavnostno tribuno v Ljubljani

njih probojna moč pa je tolikšna, da prebije doslej najmočnejše jeklene oklepe. Domači gorski topovi so drseli tiho po asfaltnih tleh in malokdo je vedel, da so to domače konstrukcije, po praktičnosti za naše prilike in učinkovitosti v borbi, eno najboljših tovrstnih orožij. Nato so privozili mimo protiletalski topovi, ki so jih vlekli vlačilci-goseničarji. Vsak tak vlačilec, oborožen s protiletalsko strojnico, je težak 18 ton, polovico več kot top, ki ga vleče. Streljajo pa ti topovi lahko 15 km daleč in izstrelje v eni minuti 22 granat. Tlak se je tresel, ko so peljali havbice s kratkimi cevmi, daljnostrelne topove s 7 m dolgimi cevmi in letos prvokrat so se na paradi predstavili najraznovrstnejši inženirski stroji. Težka vozila in dolge topovske cevi so vzbujale splošno občudovanje.

Ko pa so prigrmela oklopna vozila in tanki, najprej lažji T 34, za njimi »Sherman« in »Patton« 50-tonski jekleni orjaki, za vsemi pa 150-tonski vlečni voz, so gledalci onemeli. mogočno brnenje, z etrom nasičen zrak in tresenje tal je pretresel slehernega, čustva ponosa nad močjo naše ljudske armade in ponosa, da naši vojniki obvladajo najmodernejšo vojno tehniko, so vzklopela med množico kot žitno klasje vzdolž vse Prešernove ceste.

DRUGI DEL PARADE
V drugem delu parade, ki je bil po barvah mnogo bolj pisan kakor prvi, so nastopali mladinci

Tlak se je tresel na Prešernovi cesti v Ljubljani, ko so vlačilci-goseničarji peljali mimo dalekostrelne topove s 7 m dolgimi cevmi

štvo z orodjem za popravljanje plinskih instalacij, vodovodnega omrežja, kanalizacije, cest itd. Kemični zaščitniki na kamionih so bili opremljeni s plinskimi maskami, za njimi pa je sledila cisterna, ki v vojni služi za razkuževanje okuženega terena s strupenimi plini.

Tudi gasilcev, ki so prikazali vse vrste modernih tehničnih sredstev, je bilo v paradi zelo veliko. Kako lepo so se jim podajale modre obleke in svetle čelade, ki so se v soncu svetlikale kot kristalne lučke. Šest četi v osmoredih, kot rahlo valujoča reka svetlih točk, med njimi šopki zastav in društvenih praporov, za njimi pa brnenje avtomobilskih motorjev nalahno premikajoči avtomobili.

Ljudska tehnika se je udeležila parade z vsemi sekcijami. Člani avto-moto zveze so se peljali na motorjih, člani Brodarske zveze so peljali na gumijastih kolesih dva kanuja, radioamaterji so na hrbtih nosili radijske oddajnike in člani Letalske zveze so nosili razpeto pa-

se zvrstili delovni kolektivi iz Saturnusa, Tobačne tovarne, železničarji in člani vseh ljubljanskih podjetij.

In zopet je bilo vrvenja kot malo prej pred parado: mogočna reka množice, polno plapolajočih zastav in praporov, cvetja, petja in muzike, vmes pa pisani transparenti, ki so viseli raz balkonov, v izložbah in po stenah velikih hiš. Na nebu žarko sonce in v sreih ljudi veselje. Vse ste iz mesta so bile polne kolezarjev, z zelenjem in zastavicami okrašenih kmečkih voz, tovornih avtomobilov, na katerih so igrali harmonikaši partizanske pesmi, ljudi, ki so v veselju proslavljali prvi maj, pa je bilo tudi polno na Ljubljanskem gradu, na vrhu Nebotičnika, v Tivoliju, na cestah in vsa gostišča so bila natrpana. Veličasten zaključek parade je bil na Trgu revolucije, kjer so združeni pevski zbori čez 1600 pevcev in ljubljanske godbe pod vodstvom dirigenta Radovana Gobca prepevali partizanske pesmi. Jak.

FRANCOSKO-NEMSKI RAZGOVORI V BONNU KONČANI

Enotnost zahodnega sveta

v najugodnejših razmerah omogoča začetek pogajanj z Vzhodom

Bonn, 3. maja (AFP). V uradnem sporočilu, objavljenem po končanem francosko-nemških razgovorih, je rečeno, da sta delegaciji obeh dežel povsem vskladili mnenja o skupnih vprašanjih. Udeleženci razgovorov menijo, da uveljavljanje pariških sporazumov učinkovito zagotavlja »enotnost zahodnega sveta« in v najugodnejših razmerah omogoča začetek pogajanj z Vzhodom, da bi popustila napetost v mednarodnih stikih.

Nadalje je v sporočilu rečeno, da sta se francoski zunanji minister Pinay in kancler Adenauer strinjala v mnenju, da bi dali evropskemu sodelovanju novo poudarilo. V tej zvezi sta proučila praktične možnosti glede gospodarskega sodelovanja in ugotovila, da so ugodne možnosti za sodelovanje dane tudi na področju prometa.

Uradno sporočilo pravi, da so ministri Francije in Zahodne

Nemčije ugotovili pomen skupne uporabe sredstev na področju atomskih raziskav in uporabe atomske energije v mirnodobne namene. Francoski minister Pinay in zahodnonemški kancler Adenauer sta tudi sklenila, da bosta na ustanovnem sestanku sveta Zahodnoevropske zveze v Parizu sprožila skupne predloge v zvezi z uporabo francosko-nemškega sporazuma o evropskem statusu Posarja. Pripravila bosta predloge, ki se nanašata na organiziranje posarskega referenduma, na pooblastila in dolžnosti kontrolne komisije in na pooblastila evropskega komisarja za Posarje.

Posebno pozornost sta posvetila razvoju francosko-nemškega gospodarskega sodelovanja v evropskem okviru. Takoj bodo ustanovili francosko-nemški odbor za gospodarsko sodelovanje. Njegova naloga bo, da bo pod kontrolno obeh vlad kar najbolj pospeševal izmenjavo med obema deželama.

V uradnem sporočilu je nadalje rečeno, da bodo na prihodnjem sestanku ministrov obeh dežel nadaljevali proučevanje vprašanja regulacije toka reke Mosele. Končno je bilo sklenjeno,

da bodo v kratkem ratificirali francosko-nemški sporazum o kulturnem sodelovanju, sklenjenem 23. oktobra 1954.

V Parizu so zadovoljni

Pariz, 3. maja (AFP). Na sinočnji vladni seji je zunanji minister Pinay poročal o razgovorih med Francijo in Nemčijo, katerih sadove so sprejeli z zadovoljstvom. Pinay je izjavil, da so ti sadovi v skladu z obveznostmi, ki jih je vlada prevzela pred sestankom tik pred ratifikacijo pariških sporazumov. Na seji so tudi predvideli, da bodo Francois Ponceeta imenovali za veleposlanika v Zahodni Nemčiji.

Vlada je zatem obravnavala položaj v Južnem Vietnamu, posebno mavedila, ki jih bo dobil francoski predstavnik general Ely.

SESTANEK OSMIH VZHODNOEVROPSKIH DRŽAV BO 11. MAJA V VARŠAVI

Protiutež pariškemu sporazumom

Na varšavski konferenci bodo podpisali separatno mirovno pogodbo med DR Nemčijo in Sovjetsko zvezo ter državami vzhodnega bloka

Berlin, 3. maja (AFP). Vzhodnonemška časopisna agencija ADN je sinoči uradno potrdila, da se bodo predstavniki SZ in držav ljudske demokracije, ki so sodelovali na moskovski konferenci novembra 1954, sestali 11. maja v Varšavi, kjer bodo razpravljali o uveljavitvi sporazumov, sklenjenih na tej konferenci. Ti sporazumi se tičejo mimo drugega medsebojne pomoči in ustanovitve enotnega vojaškega poveljstva. Agencija ADN poudarja, da se bo osem vzhodnoevropskih držav sestalo v Varšavi spričo ratifikacije pariških sporazumov in v skladu s sklepi o varnosti in miru v Evropi, sprejetimi v Moskvi.

SZ, Poljska, Češkoslovaška, DR Nemčija, Bolgarija, Madžarska, Rumunija in Albanija, pripominja agencija ADN, se dogovorile, da se bodo sestale v glavnem mestu Poljske in razpravljale o vprašanjih, ki sledijo iz sklepov, sprejetih v Moskvi. Prejšnja posvetovanja so se nanašala na sporazum o prijatelj-

Proslava praznika dela v Trstu

Na stadionu pri Sv. Ivanu se je zbralo demokratično prebivalstvo Trsta in okolice, ki sta mu spregovorila Eugenio Laurenti in Mirko Kosmina — Nastopili so folklorne skupine ter tamburaški in pevski zbori

Trst, 3. maja
Demokratični prebivalci Trsta in okolice, Slovenci in Italijani so proslavili 1. maj na istoimenskem stadionu pri Sv. Ivanu, kjer se je popoldne zbrala večtisočglava množica. Potem ko je godba odigrala Internacionalo, je stopil k mikrofону tovariš Evgenio Laurenti, ki je v začetku svojega govora poudaril, da je delovno ljudstvo Trsta pred 10 leti s splošno vstajo in v bratskem sodelovanju z jugoslovansko armado — osvoboditeljico zadalo smrtni udarec nacifašizmu in slavilo svoj prvi svobodni 1. maj po dolgih letih fašističnega zatiranja.

Nato je govornik analiziral položaj na svetu in poudaril vlogo, ki jo imajo der. kratične in napredne sile v korist miru in napredka v svetu. Potem ko je ugotovil pozitivne elemente v zvezi z rešitvijo tržaškega vpra-

šanja, je tovariš Laurenti zaključil svoj govor s pozivom na vzpostavitve in razširitev vedno trajnejših in enakopravnih temeljnih slonečih stikov med vsemi socialističnimi in demokratičnimi silami ter na borbo za vzpostavitve politične fronte, ki bo sposobna uresničiti tiste gospodarske in socialne reforme, ki izhajajo iz idealov osvobodilne borbe.

Za njim je v slovensčini spregovoril tovariš Mirko Kosmina, ki je med drugim obravnaval tudi vprašanje izvajanja narodnostnega statuta. Ugotovil je, da se ta statut še vedno ne izvaja in da so Slovenci pri tukajšnjih oblasteh zapostavljeni. Ko je naštel vse krivice, ki se v tej zvezi dogajajo Slovence, ki se v Trstu, je tovariš Kosmina dejal, da spoštovanje in izvajanje narodnostnega statuta ni samo vprašanje tu živečih Slovencev, ki morajo

biti v tej borbi enotni ne glede na njihovo politično usmeritev, ampak je to tudi vprašanje italijanskih demokratičnih sil, s katerimi se je treba povezati v enotno demokratično fronto, kar je edini pogoj za pravilno rešitev vseh perečih nacionalnih in socialnih vprašanj ne le v Trstu, ampak v vsej italijanski republiki.

Govoroma so sledili nastopi domačih folklornih skupin, tamburaških in pevskih zborov. Šele pozno zvečer se je začela množica razhajati, zadovoljna nad lepim uspehom prvomajske proslave, ki jo je motila le prisotnost ogromnega števila policije.

Na prvomajski proslavi, ki so jo organizirale kominformovske organizacije, je govoril generalni sekretar KPI Palmiro Togliatti, ki ga je potem, ko je že dal časa govoril, obšla slabost ter je moral zaradi posledic odložit svoj odhod iz Trsta.

Kongres italijanskih študentov

Trst, 3. maja. Včeraj se je v Trstu začel VI. kongres italijanskih univerzitetnih študentov UNERL. Na slavnostni otvoritvi je govoril tudi senator Ferruccio Parri, ki je proslavil 10-letnico odgovornostnega gibanja v Italiji. Kongresa, ki se je danes nadaljeval v Gradežu, se udeležujejo tudi zastopniki Mednarodne študentske zveze, zastopnik nemške univerzitetne mladine ter podpredsednik Zveze študentov Jugoslavije Ivo Bojanič.

Za ločitev Cerkve od države v Argentini

Buenos Aires, 3. maja (AP). Sinoči je peronistična stranka objavila sporočilo, da docela podpira zahtevo ljudstva, naj bi Cerkve ločili od države. Ženska organizacija te stranke se je postavila na podobno stališče. V skupni izjavi je rečeno, da je stranka pripravljena nuditi popolno politično podporo gibanju za ločitev Cerkve od države.

čijo in SZ ter državami vzhodnega bloka.

Iz Vzhodnega Berlina poročajo, da je besedilo mirovne pogodbe gotovo. To besedilo je bilo predmet diplomatskih pogajanj, ki so jih imeli v zadnjih treh mesecih v Moskvi. V imenu vzhodnonemške vlade se je pogajal zunanji minister dr. Lothar Bolz.

Kaže tudi, da bodo sklenili splošni sporazum o prijateljstvu in medsebojni pomoči med osmimi državami vzhodnoevropskega bloka, dalje vojaški sporazum, na podlagi katerega bodo ustanovili enotno poveljstvo za vseh osem dežel in naposled posebno konvencijo med Poljsko, Češkoslovaško in DR Nemčijo, treh držav, ki se smatrajo neposredno ogrožene spričo obojestrane Zahodne Nemčije. S to konvencijo, ki so jo prav tako predvideli na moskovski konferenci, bodo združili gospodarska in vojaška sredstva treh držav.

Diem hoče rešiti krizo

s sestavo nove vlade in z ukrepi za varnost

Washington, 3. maja (AFP). Pristojni ameriški krogi predvidevajo, da bodo politično krizo v Južnem Vietnamu rešili tako, da bo ministrski predsednik Ngo Din Diem sestavil širšo vladu. Na podlagi poročil, ki so prispela iz Saigona, domnevajo, da bodo kmalu objavili listo novih ministrov.

izvoljeni. Skupščina bi zatem sprejela ustavo. Ljudstvo pa bi pozvali, naj se prek referendumu ma o njej izreče.

Ameriški tisk poudarja, da je Din Diem lahko prebrodil krizo zato, ker so ga ZDA nenehno podpirale. Niti tisk niti uradni krogi ne prikrivajo, da obstoječa vlada Vietnamu nesoglasja med ZDA in Francijo. Hkrati pa poudarjajo, da je francosko-ameriško sodelovanje nujno potrebno za stabilizacijo položaja v Saigonu.

Ti krogi predvidevajo, da bo nova vlada takoj storila ukrepe za varnost in utrditev položaja Južnega Vietnamu in da bo navezala stike s predstavniki Severnega Vietnamu zaradi priprav na volitve. Po njihovem mnenju bi ameriška vlada želela, da bi južnovietnamska vlada imenovala poslance, ne pa da bi bili le-ti

Saigon, 3. maja (AFP). Predsednik vlade Ngo Din Diem je povabil danes predstavnike občinskih svetov političnih strank in vojske, naj se sestanejo jutri v Saigonu in naj povedo svoje mnenje o političnem položaju, zlasti o resoluciji, ki so jo v soboto sprejele »demokratične revolucionarne sile«.

Washington, 3. maja (AP). Ameriško trgovsko ministrstvo je sinoči objavilo, da so lani ZDA kupile v vzhodnoevropskih deželah za 53 milijonov 658 tisoč dolarjev. V istem času so tem deželah prodale raznega blaga v vrednosti pet milijonov 958 tisoč dolarjev.

TRGOVINA Z VZHODOM

Washington, 3. maja (AFP). ZDA in Izrael so sklenili trgovinski sporazum, na podlagi katerega bodo ZDA prodale Izraelu iz svojih presežkov žito, riž, bombaž in drugo potrošno blago v vrednosti 8 milijonov 300 tisoč dolarjev.

TRGOVINSKI SPORAZUM Z IZRAELOM

Washington, 3. maja (AFP). ZDA in Izrael so sklenili trgovinski sporazum, na podlagi katerega bodo ZDA prodale Izraelu iz svojih presežkov žito, riž, bombaž in drugo potrošno blago v vrednosti 8 milijonov 300 tisoč dolarjev.

DOBAVE EGIPTU IN CANGKAJSKU

Washington, 3. maja (AP). Ameriška uprava za stike s tujino bo poslala Egiptu stroje za izgradnjo in popravilo cest v vrednosti dva milijona 880 tisoč dolarjev.

Uprava je sinoči tudi objavila osnutke pogodb, ki jih bodo sklenili s Cangkajskom, na podlagi katerih bo vlada na Formozu dobila zdravila, stroje in letalske naprave v vrednosti 5 milijonov 959 tisoč dolarjev.

PETROLEJSKI SPORI

Caracas, 3. maja (AFP). Venezuela je izstopila iz Mednarodne organizacije dela, ker je upravni odbor te organizacije sklenil odgoditi V. zasedanje odbora za petrolej.

Blagovna izmenjava med Jugoslavijo in Turčijo

Ankara, 3. maja. (Tanjug). Danes so v Ankari podpisali protokol o enoletni blagovni izmenjavi med Jugoslavijo in Turčijo. V letu dni bo vrednost blagovne izmenjave v obeh smereh znašala okrog 45 milijonov dolarjev.

V Ankari so danes parafirali tudi posebne dogovore s petletnim rokom o pošiljkah turške pšenice in bombaža Jugoslaviji, kakor tudi dogovor o medsebojnem kreditiranju med obema deželama. Te dogovore bodo podpisali v Beogradu ob obisku turške vladne delegacije.

DELO KONFERENCE VELEPOSILNIKOV NA DUNAJU

Mnogo upanja na uspeh

Dunaj, 3. maja (AFP). Prva seja konference veleposlanikov štirih velesil o Avstriji je bila končana v nedeljo. Zvečer so objavili za tisk naslednje uradno obvestilo:

Predstavniki ZDA, Sovjetske zveze, Združene kraljevine, Francije in Avstrije so se sestali danes v poslopju Zavezniške komisije na Dunaju, da bi čimprej zaključili priprave, da bi lahko znanji ministri Francije, Velike Britanije, Sovjetske zveze in ZDA ob sodelovanju Avstrije obravnavali in podpisali državno pogodbo. Na konferenci sodelujejo ameriški veleposlanik L. E. Thompson, veleposlanik Iljičev za Sovjetsko zvezo, veleposlanik sir Wallinger za Veliko Britanijo, minister Lalva za republiko Francijo in zunanji minister Figl ter državni tajnik Krayski za avstrijsko republiko.

Prva seja je bila pod predstvom ameriškega veleposlanika Thompsona. Sklenili so, da ne bo predsedstvo menjalo vsak dan po rangju veleposlanikov in da bodo uradni jeziki na konferenci angleški, ruski, francoski in nemški. Upostavili so skupno tajništvo. Nadalje so sklenili, da bo delo konference tajno.

Ko je avstrijski zunanji minister Leopold Figl po prvi seji odhajal iz poslopja Zavezniškega kontrolnega sveta, je izjavil, da je mnogo upanja, da bo dosegla konferenca uspeh.

V okviru konference veleposlanikov, ki naj pripravijo avstrijsko državno pogodbo, so ustanovili delovni odbor, katerega naloga je formulirati spremembe v osnutku pogodbe. Odbor je začel delati po večerajšnji konferenci.

Konferenca veleposlanikov je nadaljevala delo ob 14.30. Drugemu sestanku predseduje veleposlanik in visoki komisar SZ na Dunaju Iljičev.

Raab je optimist

Dunaj, 3. maja. (AFP). Kancler Raab je na neki komemoraciji izjavil, da bi pogajanja, ki so se večeraj začela med znanjimi ministri Figlom in zavezniškimi veleposlaniki, utegnili ta toden zaključiti s tem, da bi pripravili osnutek državne pogodbe za podpis.

»Rešilni primer Avstrije,« je pripomnil kancler, »bi utegnili tudi ugodno vplivati na mednarodno politiko: Avstrija je dokazala, da velike svetovne probleme ni mogoče urediti z močjo orožja, marveč s pogajanjem in duhu prave želje za mirom.«

NOTRANJA NASPROTJA

med »mendesistično« in konservativno strujo v stranki

Pariz, 3. maja. (Tanjug). Več radikalnosocialističnih federacij bo zahtevalo na izrednem kongresu stranke, ki se bo začel jutri v Parizu, reorganizacijo vodstva in administracije. Člani federacij Vauluse, Marseille, Dolnjih Pirenejev, Rhone, Gornjih Pirenejev in drugih so na svojih občnih zbiorih zahtevali popolno reorganizacijo stranke do prihodnjega rednega kongresa, ki bo v oktobru. Zahteva radikalnosocialističnih federacij je posledica stališča bivšega predsednika vlade Mendès-Francea, ki je izjavil, da je reorganizacija stranke nujno potrebna.

nja, presojaajo francoski politični krogi kot znamenje srditega boja med »mendesistično« in konservativno strujo v stranki. Nekateri »mendesisti« bi radi tako dobili glavno besedo v vodstvu stranke, ki je zdaj v rokah konservativne struje.

Izredni kongres so sklicali na odločno zahtevo večine članov Radikalnosocialistične stranke in pod grožnjo častnega predsednika Herriota, da ne bo preklical svojega odstopa, ki ga je napovedal, ko je sedanjega vodstvo prvotno odklonilo zahtevo po sklicanju kongresa. Večina federacij zahteva, naj bi na kongresu proučili stališče dela narodnih poslancev, zbranih okrog Reneja Mayerja, ki so povzročili padec Mendès-Franceove vlade.

Tajna seja ameriških guvernerjev

Washington, 3. maja (AFP). Zunanji minister Dulles, podpredsednik vlade Nixon, direktor Uprave za stike s tujino Stassen in vodja ameriške delegacije pri OZN Lodge so na tajni seji poročali guvernerjem ameriških držav o mednarodnem položaju.

Tajnik konference, guverner Ben, ki je dal samo nekatere podatke o tej konferenci, je rekel, da je direktor Uprave za stike s tujino Stassen izjavil, da je »glavni boj zdaj brzokone so-sredem v Aziji« in da je glavni cilj programa pomoči ameriške vlade razviti gnotne vire in trgovino na tem področju. Stassen je govoril tudi o vplivu komunizma v Evropi, ugotovil, da le-ta nazaduje.

Indija posrednik med ZDA in Kitajsko

Madras, 3. maja. (P). Zunanje-politični svetovalec ministrskega predsednika Nehruja Krišana Menon je izjavil, da bo Indija skušala zgladiti nesoglasja med ZDA in Kitajsko.

Indija posrednik med ZDA in Kitajsko

Madras, 3. maja. (P). Zunanje-politični svetovalec ministrskega predsednika Nehruja Krišana Menon je izjavil, da bo Indija skušala zgladiti nesoglasja med ZDA in Kitajsko.

POSPEŠENO SOJENJE MORILCEM MALKIJA

Damask, 3. maja (AFP). Sirski parlament je z veliko večino izglasoval osnutek zakona, s katerim so spreminili nekatere člene vojaškega kazenskega zakonika, da bi tako lahko pospešili sojenje krivcev umora polkovnika Adnana Malkija, enega izmed vodilnih strških častnikov.

SOLANJE TEHNIČNIH KADROV ARABSKIH DEŽEL

Beirut, 3. maja. (AP). Generalni direktor UNESCO Luther Evans je izjavil, da namerava UNESCO sklicati konferenco arabskih dežel, na kateri bodo proučili vprašanje solanja tehničnih in drugih kadrov. Konferenca bo v Libanonu 1955, in 1956. leta.

INDIJA POLITIČNI RAZGOVORI NEHRU-EMIR FEJSAL

New Delhi, 3. maja. (Tanjug). Emir Fejsal al Saud, ministrski predsednik in zunanji minister Saudove Arabije je

U Nujeva pot v tujino

Rangun, 3. maja (Reuter). Tu so uradno objavili, da bo burmanski ministri predsednik U Nu odpotoval 28. maja iz Ranguna, da bi obiskal razne dežele. U Nu bo obiskal ZDA, Britanijo, Jugoslavijo, Izrael, Egipt in Japonsko.

U Nu je izjavil, da se bo na svojem potovanju še nadalje trudil, da bi prispeval k popuščanju napetosti na svetu.

STAVKA TEKSTILOEV

New Delhi, 3. maja. (Tanjug). V Kampuru, središču tekstilne industrije največje indijske države Utar Pradeš, so večeraj začeli stavkati tekstilni delavci. Izmed skupno 46.000 tekstilnih delavcev jih 36.500 ni prišlo na delo.

STAVKA TEKSTILOEV

New Delhi, 3. maja. (Tanjug). V Kampuru, središču tekstilne industrije največje indijske države Utar Pradeš, so večeraj začeli stavkati tekstilni delavci. Izmed skupno 46.000 tekstilnih delavcev jih 36.500 ni prišlo na delo.

FILIPINI SKLAD ZA ZMANJŠANJE BREZPOSELNOSTI

Manila, 3. maja. (AP). Filipinski predsednik Magsaysay, filipinska vlada in kongresni prvaki so odobrili sklad v znesku ene milijarde dolarjev za zmanjšanje brezposelnosti na Filipinih. Po tem načrtu nameravajo zaposliti okrog 400.000 brezposelnih delavcev letno.

JAPONSKA OROŽJE IZ ZDA

Tokio, 3. maja. (AP). Japonska uprava za obrambo poroča, da so ZDA od 1. maja lani do 1. maja letos poslale Japonski orožja v vrednosti nad 278 milijonov dolarjev. V tem času je bilo poslanih 900 tankov, 2500 minometalcev in težkih topov, 175.000 pušk in revolverjev, 14.000 brzostruk in 200 lahkih letal.

ZDA ZDRUŽITEV AMERIŠKIH SINDIKALNIH ORGANIZACIJ

Washington, 3. maja. (AFP). Dve največji ameriški sindikalni organiza-

ciji, Ameriška federacija dela in Kongres industrijskih organizacij sta sinoči objavili, da sta se sporazumeli o statusu nove sindikalne organizacije, ki bo nastala z združitvijo obeh organizacij.

TRGOVINA Z VZHODOM

Washington, 3. maja. (AP). Ameriško trgovsko ministrstvo je sinoči objavilo, da so lani ZDA kupile v vzhodnoevropskih deželah za 53 milijonov 658 tisoč dolarjev. V istem času so tem deželah prodale raznega blaga v vrednosti pet milijonov 958 tisoč dolarjev.

TRGOVINSKI SPORAZUM Z IZRAELOM

Washington, 3. maja. (AFP). ZDA in Izrael so sklenili trgovinski sporazum, na podlagi katerega bodo ZDA prodale Izraelu iz svojih presežkov žito, riž, bombaž in drugo potrošno blago v vrednosti 8 milijonov 300 tisoč dolarjev.

DOBAVE EGIPTU IN CANGKAJSKU

Washington, 3. maja. (AP). Ameriška uprava za stike s tujino bo poslala Egiptu stroje za izgradnjo in popravilo cest v vrednosti dva milijona 880 tisoč dolarjev.

Uprava je sinoči tudi objavila osnutke pogodb, ki jih bodo sklenili s Cangkajskom, na podlagi katerih bo vlada na Formozu dobila zdravila, stroje in letalske naprave v vrednosti 5 milijonov 959 tisoč dolarjev.

PETROLEJSKI SPORI

Caracas, 3. maja. (AFP). Venezuela je izstopila iz Mednarodne organizacije dela, ker je upravni odbor te organizacije sklenil odgoditi V. zasedanje odbora za petrolej.

Kdo je imel prav?

Pred dobrim mesecem je buldožer dvignil iz zemlje na stavbišču za večnadstropno hišo v predmestju Saint Antoine kupček človeških kosti in lobanj. Na stavbišču zbrani radovedneži so se zgrozili. V tistem pariškem okraju Saint Antoine je nastalo razburjenje. Ljudje so takoj pomislili na zločin. Časniki pa so jih drugi dan pomirili, češ da ne gre za zločin. Pokozelo se je namreč, da je buldožer dvignil iz zemlje kosti ustreljenih komunarov.

Med 20.000 komunari, ki jih je Mac Mahon na ukaz gospoda Thiensa ustrelil pred 74 leti — streljali pa so jih noč in dan na vseh praznih livadah v Parizu in okrog njega — so ubili tudi tistih deset komunarov, katerih prestreljene okostnjake je zdaj dvignil buldožer iz zemlje. Morda je bil med njimi tudi eden, ki je bil prepričan o bližnji smrti komunare. Za trdno pa je bil med njimi vsaj eden, ki se je v trenutku, ko sta se življenje in smrt sestala na prazni poljani v predmestju Saint Antoine, ob pogledu na glave in puščine cevi svojih krvnikov vprašal: »Ali bo moja smrt kaj koristila?« Tudi mene je kup kosti napotil na razmišljanje, tudi jaz sem se vprašal: Ali je moralo biti prav tako? In, ali je bilo takrat vredno žrtvovati življenje?

V mislih sem se vrnil v maj leta 1871, ko je po Parizu še smrdelo po gnjajočih truplih, po karbolu, s katerim so polivali trupla komunarov. Tisti dan se je gospod Thiers obrnil na Evrope in na svet ter zadovoljen sam s seboj razglasil: »Socializem je uničen!« Morda je to odkrito- srčno verjel. Morda so verjeli to njegovi somišljeniki v Evropi, morda pa tudi tista peščica komunarov, ki so se skrivali pred lastno senco. »Socializem je uničen,« je vzkljikal gospod Thiers pred srečno Evropo v odgovor tistemu komunaru, ki je v trenutku, ko je svinčenka že švignila iz cevi, vzkljikal: »Naj živi Komuna!«, da bi tako prepričal svoje tovariše, da je treba tudi pred smrtjo verovati v zmago tistega, za kar se je boril.

In kdo ima zdaj prav, gospod Thiers, tisti, ki je veroval v zmago Komune, ali tisti, ki je dvomil o njej in morda samo mislil, da je z njegovo smrtjo vse končano? Na to vprašanje bi bilo lahko odgovoriti s primeri izven Francije, ki dopuščajo, da damo brez mnogo dokaznega gradiva prav tistemu, ki je vzkljikal: »Naj živi Komuna«, ker živi in se nadaljuje v deželi, za katero komunari niso vedeli in ki je zanje takrat sploh ni bilo. Toda gospod Thiers in njegovi žrtvi, oba komunara, so nedvomno mislili na tla, na katerih je nastala Pariška komuna, ki jo je Thiers zadržal, komunari pa so umrli zanjo.

Komaj 14 let po domišljavi Thiensovi izjavi so v Franciji organizirali sindikate in tako se je začela zgodovina moderne sindikalne gibanja v deželi revolucije 1789, 1848 in 1871. Zdaj ima Francija 6 milijonov članov delavskih sindikatov in med najbolj reakcionarnimi francoskimi

politiki je malo takšnih, ki bi resno mislili na to, da bi sindikate ukincili ali postavili izven zakona. V času Ljudske fronte uzakonjenim zakonom je treba pripisati, da so v Franciji delovni čas skrajšali na 40 ur tedensko, da imajo delavci plačan dopust, zagotovljeno minimalno mezdno, da prejemajo družinske doklade, da imajo pravico do brezplačnega zdravljenja, da prejemajo pokojnino in invalidnino. Francoski delavski razred je postal organizirana sila, močna dovolj, da si pribori svoje pravice.

Toda vprašati se moramo, ali so mislili komunari samo na »dostojen življenjski standard« in ali so samo za to šli v smrt? Kaj pa je s socializmom, kaj je s Komuno, kaj je z njenim političnim bojem, kakšni so njeni bližnji in daljni politični cilji? Od tod je bilo pravzaprav treba začeti. Nihe ne zanika, da je KPF po svoji sestavi proletarska stranka, v kateri je organiziranih pol milijona članov in desetkrat toliko volivcev. Takšen bojni odred, če bi to bil in če ne bi bil tisto, kar je, če bi mislil na koristi francoskega delavskega razreda in ga vodil v boj zanje, če bi bil povezan z njegovo rodno grudo in če bi čvrsto stal na njej, bi ideje pariške Komune ne bile tako daleč od uresničitve, kakor so trenutno.

Naj francoski delavci še tako spoštujejo Oktobrsko revolucijo, naj jih še tako navdihujejo njeni zgledi in naj se še tako uče na njenih izkušnjah, vendar bi morali predvsem misliti na svoje narodne koristi, na koristi francoskega proletariata, vendar ne bi smeli podcenjevati boja za boljše življenje delavskega razreda. Vse to namreč slabi njihovo borbenost. »Avantgarda« francoskega proletariata se je poglaval predaleč naprej proti svojim posebnim ciljem, čisto tujim francoskim naprednim silam.

Francoski delavski razred pa ni brezbrizen, kadar gre za cilje socializma. Gre za nekakšno pasivno resistenco, s katero sila avantgarda, da se zamisli nad svojimi dejanji in ukrepi. Francoski delavci so brezbrizni sprčo surovega obračunavanja v vodstvu »avantgarde«, od katere pa francoski proletariat še zmeraj pričakuje, da bo opustila svoje frazerstvo, njemu tujo politiko in dokazala zvestobo socialističnim idealom, ki jim je francoski proletariat globoko vdan.

Morda se bom moral še prepričevati in iskati argumente, toda kadarkoli razmišljam o tem, da milijonski delavski razred Francije, ves organiziran v sindikatih, vztrajno bje boj za boljše življenje in da zanje v tem boju uspehe na svoji naporni poti naprej, pred svojo »avantgardo«, ne da bi čakal, kdaj se bo zdrnila, ali da bi jo prisilil v to, vendar pa verujem, da tistih deset komunarov, katerih prestreljene kosti je dvignil buldožer iz zemlje v predmestju Saint Antoine, ni žrtvovalo zaman svojih življenj in da je imel prav tisti komunar, ki je vzkljikal: »Naj živi Komuna!«

Bogdan Pešič

Slovenija ob prazniku dela

Prvomajske proslave na Primorskem

Primorsko ljudstvo je letošnji mednarodni praznik delovnega ljudstva praznovalo bolj svečano kot prejšnja leta, kajti hkrati praznuje tudi 10-letnico osvoboditve. Po večjih hribih so zvečer goreli kresovi. Svečano akademijo z bogatim in pestrim športnim in kulturnim sporedom so pripravili v Idriji, Tolminu, Bovecu in drugih večjih krajih. V Zalom hribu so svečano odprli telovadni dom.

Na področju bodoče novogoriške komunne so praznovali 1. maj dva dni s številnimi športnimi in kulturnimi prireditvami. V počastitev 1. maja je ribiško društvo Nova gorica odprlo moderni ribji valilnic v Solkanu in Ajdovščini, ki sta prva ribiška objekta, zgrajena na Primorskem po priključitvi.

Prvomajska razstava izdelkov zrežkih vajencev

Za praznik dela so vajenci zreške Tovarne kovanega orožja pripravili v sejni dvorani podjetja razstavo lastnih izdelkov. Tako so seznanili z uspehi do sedaj opravljenega dela tudi širšo javnost.

Tisoči ljudi iz zasavskih revirjev so doživeli prvi maj v planinah

Vse te dni je bilo v Zasavju prisrčno in radostno razpoloženje, ki je veljalo delavskemu prazniku in hkrati 10-letnici osvoboditve. Po vseh revirjih so

Svobode v sodelovanju s TVD Partizanom in množičnimi organizacijami pripravile zvečer pred 1. majem slavnostne akademije. Podobne slavnostne prireditve pa so po drugih zasavskih krajih organizirale množične organizacije, prosvetna društva in šole. Tokrat je slavnostno razpoloženje prevzelo vse kraje in ljudi v Zasavju. Po zasavskem hribovju zlepa ni bilo toliko kresov kot za letošnji 1. maj.

Veliko Celjanov je praznovalo v naravi

Tudi številni delovni kolektivi v Celju in okolici so pripravili manjše prvomajske proslave, kjer so govorili o velikem prazniku delovnih ljudi in izvajali krajše sporede. Zvečer je gorelo veliko kresov, v Celju je pa bil ognjemet. Večina ljudi je za tri dni zapustila okrašenno mesto in odhitela v naravo, v Logarsko dolino, na Celjsko kočo, Smohor, Svetino in drugam.

V Črnomlju akademija in koncert

V Črnomlju so 1. maj praznovali z akademijo in koncertom, ki ga je v Kulturnem domu pripravil Klub borcev NOV »Kosmač-Klemence« iz Ljubljane. V Črnomlju je imel Klub prvi nastop v okviru proslav 10. obletnice osvoboditve pod geslom »S pesmijo po Dolenski in Beli krajini«. Noto je pa Klub nastopil še v drugih krajih Bele krajine.

Na Prvi maj so šli ljudje na izlet na Mirno goro in Planino, kjer je bilo več prireditev.

Tretja sezonska gospodarska razstava na Bledu

Otvoritev letošnje II. stalne sezonske gospodarske razstave na Bledu, ki jo prireja »Bled - Commerce«, se uvršča v vrsto proslav 10. obletnice osvoboditve. Tudi sama razstava ima tako obeležje. Na letošnji prireditvi že sodelujejo podjetja iz vseh republik, razen iz Črne gore. Vabilu prirediteljev so se letos odzvali 104 razstavljalci. Med njimi je največ tekstilnih podjetij, nakar sledi podjetja kovinske predelovalne industrije, živilske ter ostala. Največ razstavljalcev je iz Slovenije. Med razstavljalci je največ

takih, ki jih srečujemo skoraj na vseh večjih razstaviščih in sejnih v državi. Na Bledu pa tokrat razstavlja tudi Tovarna glinice in aluminija »Boris Kidrič« iz Strujsca, in sicer aluminij v blokih in v raznih profilih. Tovarna »Niko« iz Zeleznikov pa je pokazala svoj najnovejši proizvod — magnet za vžigane motorje. Obiskovalca prijetno presenetijo tudi zelo okusni vzorci tekstilnega blaga naših tovarn od MTT, »Novoteksa« vse do svilarskega kombinata iz Titovega Velesa.

A. I.

V prelepem sončnem jutru je bilo v Trbovljah v nedeljo slavnostno zborovanje, na katerem sta govorila predsednik SZDL Slavko Borštnar in tajnik KSS tov. Tone Kukovica. Zatem pa so Trbovlje razveseljevali pionirji s tekmovalcem s skiroji, ki ga je organiziralo TVD Partizan. Iz vseh revirjev je že ta dan odšlo v zasavske planine nekaj tisoč ljudi. Planinske postojanke na Kumu, Mrzlici, Partizanskem vrhu, Lisci in vasi v zasavskem hribovskem svetu zlepa še niso doživele tolikšnega obiska in tako prisrčnega razpoloženja. Posebno lep obisk so doživele nekatere hribovske postojanke, zgodovinsko znane iz naše domovinske vojne. Izredno slavnostno razpoloženje pa je bilo tudi na Polšniku in pri Sv. Juriju na Gorah, kjer je za letošnji 1. maj prvič zagorela elektrika. Ta dogodek so hribovski kmečki ljudje praznovali skupno z rudarji in delavci iz zasavskih revirjev.

Med športnimi dogodki so v teh dneh privabile največ gledalcev avto-moto dirke v Trbovljah, na stadionu »Rudarja« pa turnir v malem rokometu med Trbovljani, Mariborom, Ljubljano in Pljajem, v katerem je zmagovalo moštvo ljubljanske »Svobode«.

(ž)

prli tabor s 35 šotori in I. zlet zasavskih tabornikov. Zvečer je ob tabornem ognju, pri katerem je bilo nad 300 ljudi, predsednik OLO Krško Tone Zupančič razvil prapor sevniske Družine treh smrek. — Mnogo Sevnčanov je v nedeljo šlo na Zajčjo goro, kjer prirejajo od nekdanj tradicionalne prvomajske izlete.

Nad vse živahno je bilo tudi v Cateških toplicah, Kostanjevici, na Bizeljskem, Senovem in v drugih spodnjeposavskih krajih. Nad 200 ljudi se je zbralo na Okiču pri Boštanju, kjer so zaključili elektrifikacijska dela z mitingom, na katerem so bili tudi predstavniki OLO. Okrajnega odbora SZDL in drugih organizacij.

(tg)

V Slovenskih goricah so goreli kresovi

Zgornja Ščavnica se je pripravila na slavnost nad vse dostojno. Medtem ko je domači KUD šolski mladini zaigral veseloigro kot svoj dar za njihovo marljivo vso šoli, so delavci tukajšnjega državnega posestva pripeljali iz bližnjega gozda 30 metrov visoko smreko, ki so jo določili za letošnjo majsko drevo — mlaj. Lepo je bilo gledati, ko so zarezali po vseh daljnih in bližnjih grških kresovi, nad 100 smo jih našli. Iz Maribora so švigale v zrak barvne rakete, vmes pa so odmevali možnarji.

V Zadržnem domu v Cerkevniku se je večer pred 1. majem zbralo polno ljudi, ki so gledali bogat kulturni program; le-tega so izvajali člani KUD »Jože Lacko« in pionirji osnovne šole ter gimnazije.

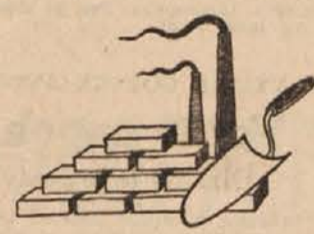
V Lokavci pri Čmureku so počastili praznik enako v soboto z nastopom pionirjev in domačega KUD.

Velika v Slovenskih goricah je praznovala še posebno svečano s kulturno prireditvijo, visokim mlajem, ki ga je videti daleč v Apaško kotlino,

SPLOŠNO GRADBENO PODJETJE

»Stavbenik«

CELJE, LAVA št. 4, Telefon 26-18

izvršuje visoke in nizke gradnje vseh vrst. O kvaliteti in konkurenčnih cenah se prepričajte sami!

VSEM DELOVNIM LJUDEM ČESTITAMO K PRAZNIKU DELA IN DESETI OBLETNICI OSVOBODITVE

Bandung/ aprila. Ro je bila lani 29. decembra objavljena vest, da so Indija, Pakistan, Indonezija, Burma in Cejlon sklenili sklicati azijsko-afriško konferenco, so se mnogi ljudje, zlasti novinarji, vpraševali, ali je moč v Bandungu ustvariti potrebne tehnične in organizacijske pogoje za tako velik mednarodni zbor. Ze na poti v Džakarto so nam nekateri evropski in ameriški tovariši rekli, da bo v Bandungu zelo težko dobiti stanovanja za delegate in novinarje, ker ima mesto samo nekaj hotelov, in da bo treba morda stanovati v šotorih.

V Bandungu pa je bil položaj čisto drugačen. Predvsem je to veliko mesto, ki ima blizu 700.000 prebivalcev. Njegovo središče je

VESTI IZ BANDUNGA

Kakšna je bila tehnična stran azijsko-afriške konference

urejeno docela sodobno. Mesto ima več visokih, modernih palač, ulice so asfaltirane in snažne. Avtomobilski promet je dokaj živahen, še živahnejši pa je promet s kolesi in motocikli. Bandungu pravijo »Pariz Jave«. Mesto ima več velikih in na desetine manjših hotelov. Na nekatere so lahko Indoneziji po pravici ponosni, saj sodijo med prvotne svetovne hotele. Večina delegatov je sta-

novala v hotelu »Savoy«. Sobe v njem so velike, opremljene z modernim pohištvom in celo z napravami za hladitev zraka. Vsaka soba ima velik balkon v zelenju in cvetju.

O Indoneziji imamo večkrat napačno mnenje. Res je sicer to gospodarsko zaostala dežela, pač pa se hitro razvija in modernizira, ker ima za to vse pogoje. Eden izmed očitnih dokazov o po-

manjkljivem poznavanju tehničnih, organizacijskih in drugih sposobnosti azijskih dežel je, denimo, tudi moj primer. Čeprav sem se lahko pred odhodom v Džakarto seznanil s stanjem v dveh azijskih deželah, Indiji in Burmi, vendar sem imel povsem napačno mnenje o tehničnih pripravah na bandunško konferenco. Odkrito priznam, da sem dvomil o njeni učinkovitosti. Kmalu pa sem spo-

znal, da se motim. Ze na letališču v Džakarti smo videli, da je mislil pripravljajni odbor na vse. Vse je šlo gladko od rok. Nobena delegacija ni imela težav. Mi, novinarji, smo bili zlasti veseli pozornosti, ki so nam jo izkazovali. V tem oziru je tehnična stran bandunške konference prekosila večino drugih mednarodnih konferenc. Vsak novinar je dobil natančen naslov hotela in številko sobe, novinarjev pa se je zbralo kakih 400.

Po prihodu v Bandung smo se prepričali, da je ta učinkovitost značilna za druge tehnične in organizacijske priprave. Ko smo stopili v veliko dvorano palače »Merdeka«, smo takoj opazili, da je prispevala indonezijska vlada velikanska gnotna sredstva in

velike napore. Docela preurejena dvorana je spominjala na dvorano Generalne skupščine ZN v New Yorku. V njej sta stali dve vrsti dolgih miz, vsaka za dve delegaciji po deset članov; za vsakega delegata so bile slušalke povezane s prevajalsko kabino za angleški in francoski jezik, tako da je tekel prevod istočasno z govorom. Dvorana ima tudi neonsko razsvetlavo. Bila je izredno dobro ozvočena. Skratka, glede tehnične opreme za delo konference ji ni bilo moč ničesar očitati. In vendar so se Indoneziji v svoji skromnosti opravičevali, da se jim ni posrečilo storiti vsega, kar so nameravali. Med drugim so hoteli v dvorani postaviti tudi aparate za hladitev zraka.

Razen dvorane v palači »Merdeka« je vlada pripravila še dve dvorani za delovne odbore, obe tehnično zelo dobro opremljeni. Novinarji so imeli na razpolago velik prostor v dvorani »Merdeka« z vsemi tehničnimi pripomočki za svoje delo. Tu je bilo tudi mnogo informacijskih uradov, ki so nudili novinarjem potrebne podatke in pojasnila. Posebno važna je bila za novinarje služba razmoževanja govorov. V tem oziru je bandunška konferenca močno spominjala na tajništvo ZN, kate-rega informativna služba je nedvomno najboljša na svetu.

Vse to ne dokazuje samo, koliko gnotnih žrtve je prispevala indonezijska država, marveč tudi prepričljivo govori o velikih tehničnih sposobnostih in smislu za organizacijo.

Jože Smole

Z azijsko-afriške konference v Bandungu, ki so se je udeležili predstavniki 29 držav

SAJNJI SOKOVI

so najno potrebna hrana za doraščajočo mladino. Matere! Kupujte svojim otrokom grozdni, jabolčni ali borovničev sok (borovničev biser), ki ga praznuje

CELEIA-SAD - Celje

Tovarna, ki izdelava

Maribor, ki je središče vse tekstilne industrije v Sloveniji, ima eno največjih tekstilnih tovarn — Mariborsko tekstilno tovarno. To podjetje zaposluje skoraj 4000 ljudi, precej več žensk kot moških. Mariborska tekstilna tovarna zavzema skoraj ves prostor med Dravo in Meljskim hribom. Podjetje je nastalo po vojni z dru-

no tovarno, ki je tako zajela vse tekstilno področje in vsa proizvodnjo v Melju.

Največji tekstilni kombinat v Jugoslaviji

Tako je nastala v Mariboru največja tekstilna tovarna v vsej Jugoslaviji. Na področju okoli

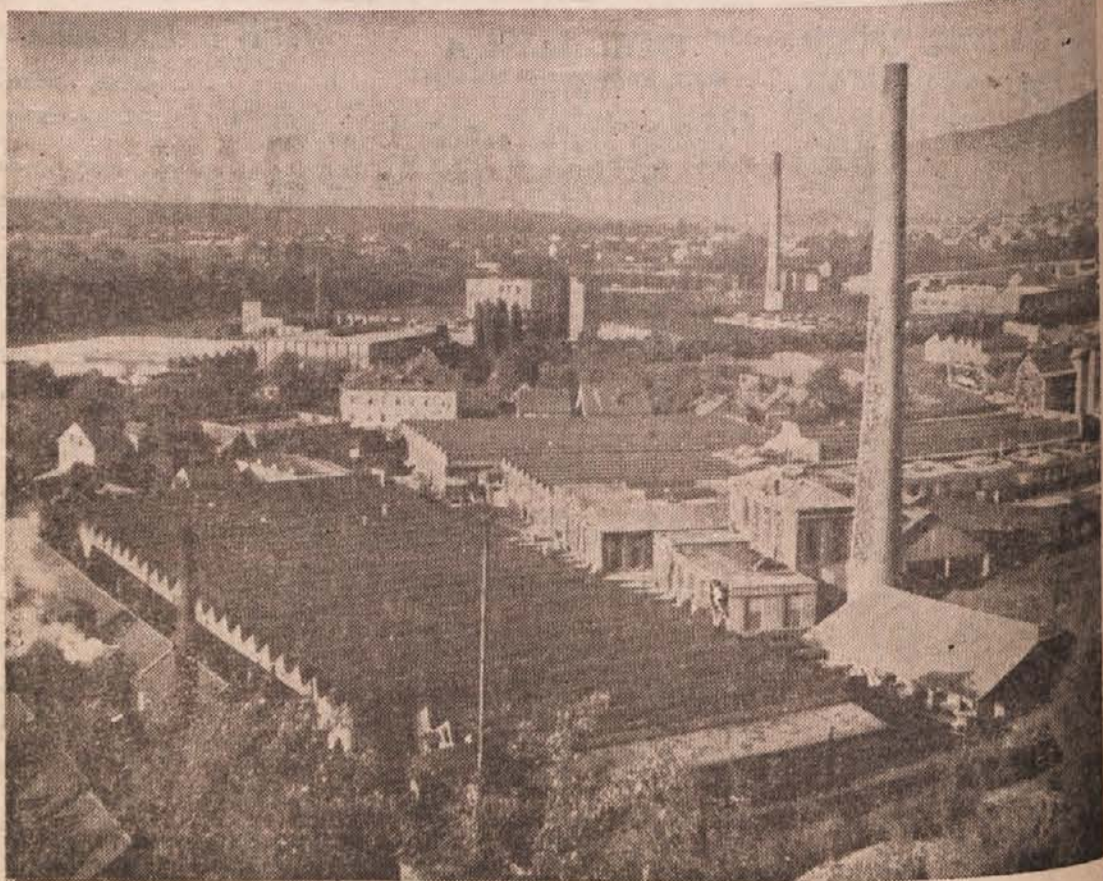
NAJVEČ TKANIN

Glavna ulica v tovarni

splošni obrati: ključavničarski, instalacijski in druge obrtne delavnice. Ti obrati preprečijo ali takoj odpravijo zastoje bodisi v proizvodnih obratih ali pomožnih, kot so veliki kotli, ki oskrbujejo podjetje s paro, in termoelektrična centrala, ki skrbi za električno energijo.

Po osvoboditvi je delovni kolektiv velike Mariborske tekstilne

Pogled na MTT

Predilnice ne zadoščajo potrebam tkalnic

Omenili smo že, da imajo v Mariborski tekstilni tovarni nekatere težave. Tri predilnice — med katerimi je bila tretja urejena šele letos — delajo v treh izmenah, kar zahteva nočno delo mnogih žena. Čeprav delajo predilnice noč in dan, tkalnicam primanjkuje preje. Podobno je tudi v oplemenilnicah, ki tudi delajo večinoma v treh izmenah. Ogromna proizvodnja vseh šestih tkalnic se steka v treh oplemenilnicah, ki morajo to blago barvati, tiskati, apretirati in tudi po večkrat sušiti. Tu je tako imenovano grlo proizvodnje, skozi katero morajo vsi izdelki, preden zapustijo podjetje.

zmogljivosti predilnic ter povečanjem proizvodnje elektrike v podjetju. To bodo morali narediti postopoma, ker naenkrat ni mogoče dobiti toliko investicij. Začetki pa bo treba čimprej.

Čeprav je prišlo v podjetje precej novih delavcev, ni mogoče reči, da povprečna strokovnost zaostaja za delavci v drugih tekstilnih tovarnah. Tega ne bi mogli trditv niti v primerjavi z inozemskimi podjetji. Dokaz za tako trditve so kvalitetni proizvodi, ki lahko tekmujejo na svetovnem tržišču z inozemskimi.

O dobrem gospodarjenju pričajo tudi trije stanovanjski bloki, ki so jih že zgradili in enega še gradijo. Zgradili so jih iz svojih

žitijo več tovarn: Hutter in drug, MAVA, Marko Rozner, Jugosvila in Jugotekstil, torej vseh tovarn, ki so zrastle do osvoboditve na tem izrazito tekstilnem področju Maribora.

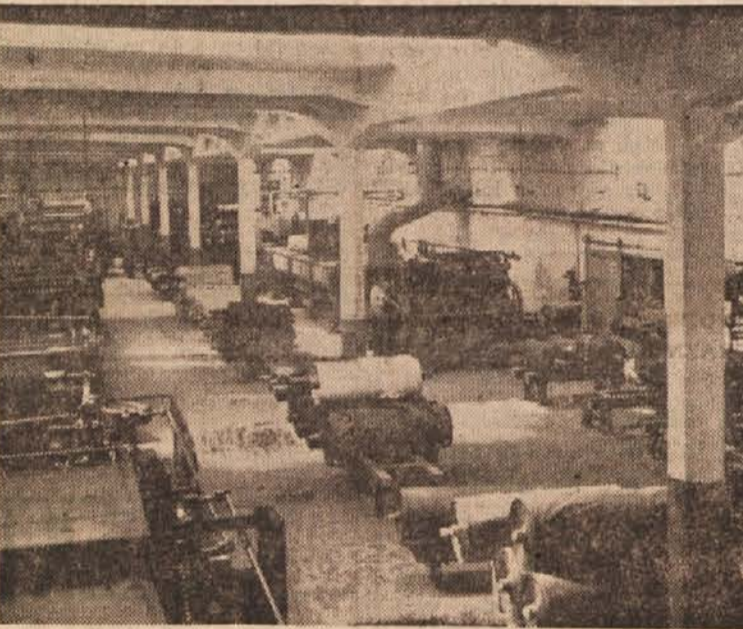
Med navedenimi tovarnami je bila najstarejša MAVA, ki je bila ustanovljena leta 1923. V začetku je imela le majhen oddelek za beljenje in apreturo, pozneje pa se je razvila v večje podjetje s strojnimi oddelki tiskarne, kotlarne, moleture in pralnice, tkalnice in predilnice. Bivša tovarna Hutter je nastala iz tkalnice hlačevine leta 1926, kateri so pozneje pridružili tkalnico klota, predilnico in kotlarno, tkalnico svile, sukančarino in drugo.

V izrazito konjunkturi dobi okoli leta 1932 so nastala tudi bivša podjetja Marko Rozner Jugosvila in Jugotekstil, v kateri so bivši lastniki postavili že izrabljene tkalske stavbe. To jim je omogočilo izredno izkoriščanje cenene delovne sile v tistem času. Z izkoriščanjem in ob ugodnih pogojih konjunktura so podjetja še iz-

100.000 m² stoji šest tkalnic, in sicer: največja avtomatična tkalnica klotov in bombažnih podlog; tkalnica svile, ki proizvaja s svilarskimi avtomati podloge iz umetne svile in modne tkanine za ženske obleke ter stanično volno; tkalnica hlačevine, ki oskrbuje potrošnike s bombažno hlačeveno, tropikali iz stanične volne, izdeluje pa tudi tkanine za uniforme; tkalnica tiska, ki je avtomatizirana in proizvaja predvsem surove tkanine iz bombaža in stanične volne; dve tkalnici za pester tkanine izdelujeta predvsem tkanine za moško perilo: cefirje, popeline, kretone, pa tudi tkanine za ženske obleke in posteljino.

Tri velike oplemenilnice — vsaka s svojo posebnostjo — oplemenjuje surove tkanine, da nastane iz njih takšno blago, kakor ga iščemo v trgovinah. To blago prihaja na trg z etiketami, na katerih je odtisnjen cvetoči nagelj — zaščitni znak podjetja.

Tkalnice zalagajo s surovinami lastne predilnice. Te imajo tri. Preja, ki jo predejo, je po svojem

Oddelek oplemenilnice v MTT

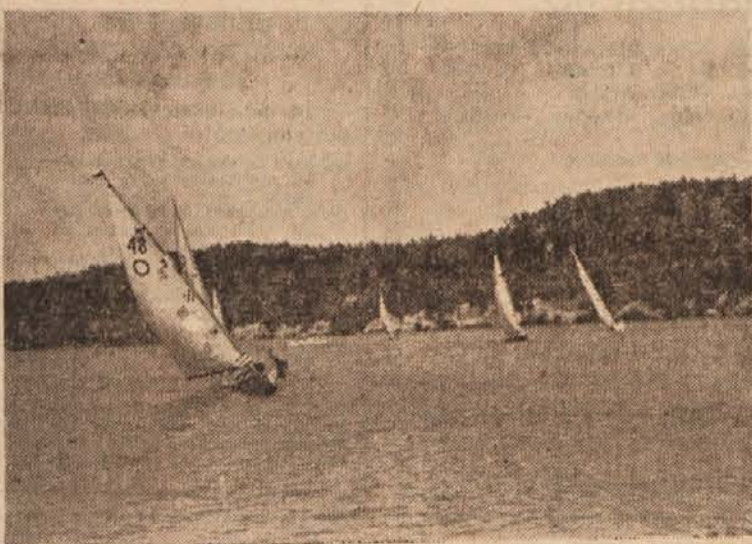
tovarne imel dve večji nalogi: čimbolj povečati proizvodnjo in ustvariti čimvečjo izbiro tkanin, da bi zadovoljil potrošnike. Z nenehnim povečevanjem storilnosti in večjo izrabo zmogljivosti je delovni kolektiv presegel proizvodnjo predvojnih let. Tako je zadovoljil potrebe naših potrošnikov, razen tega pa lahko precej tudi izvoža.

Človek, ki ne pozna dela v tekstilnih tovarnah, težko razume, kakšne težave imajo v oplemenilnicah. Le-te so mnogokrat še vedno ozko grlo v proizvodnji. V zvezi temu lahko trdimo, da Mariborska tekstilna tovarna v izbiri in kakovosti tkanin ne zaostaja za inozemskimi podjetji. Potrdilo za tako trditve so velike količine izvoženega blaga. Razen nylona, perlonu in drugih podobnih umetnih vlaken, ki so se v zadnjem času močno razširile v zapadnih državah, proizvajajo naše tekstilne tovarne skoraj vse druge tkanine.

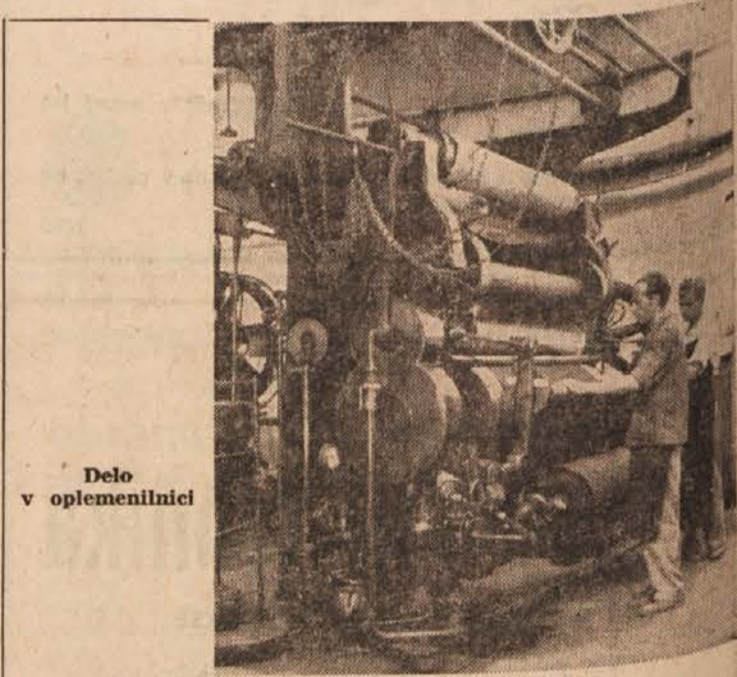
Pred tremi leti so začeli v Mariborski tekstilni tovarni predelovati stanično vlakna. Včasih smo menili, da je stanična volna neki manjvredni nadomestek bombaža. Z uvajanjem novega načina oplemenjevanja teh tkanin, z izbiro ustreznih surovin in s predenjem že obarvanih vlaken so bile ustvarjene velike možnosti kombinacij. Sedaj so tkanine iz stanične volne vredne prav toliko kot bombažne, morda imajo še celo nekatere prednosti. V splošnem tekmovanju pri uvajanju umetnih vlaken — ker naravnih ni dovolj, da bi lahko zadostili vsem po-

trebam — je tudi Mariborska tekstilna tovarna uvedla v svojo proizvodnjo skoraj eno tretjino teh surovin. Najpogostje uporablja tako imenovane »cel-volne« za izdelovanje modnih karo tkanin za ženske obleke, moške in ženske tro-

pikale, tkanine s shantung efekti, tiskane tkanine za ženske obleke, v kombinaciji z umetno svilo pa podloge in enobarvne modne tkanine. V izbiri bombažnih tkanin si je ustvarila Mariborska tekstilna tovarna največji ugled s kloti, podlogami, izredno lepimi popelinami za moško perilo, cefirji ter hlačeveno. V tisku pa prinaša razen svojih standardnih kvalitet CIC, barherda ter frenchev še nekaj novosti. V letošnji sezoni so to predvsem zelo priljubljene tkanine v atlas vezavi, tako zvani satineti, ki dobijo z vrhunskim oplemenjevanjem izrazito spilen sijaj. V letošnji sezoni pa bo kolektiv Mariborske tekstilne tovarne presenetil potrošnike še z nekaterimi novimi tkaninami, ki jih že pripravljajo.

Razvedrilo kolektiva v okviru »Sidra«

Delo v oplemenilnici

Delovni kolektiv se trudi, da bi odpravil to nesorazmerje v zmogljivosti raznih oddelkov, ki je nastalo predvsem zaradi tega, ker se je združilo več sorodnih podjetij. V podjetju pripravljajo projekte, kako bi odpravili ali vsaj omilili to stanje. Trenutno bi si pomagali s preureditvijo ene oplemenilnice, s povečanjem

skladov za prosto razpolaganje in prispevkov slehernega zaposlenega. Delovni kolektiv je namreč sklenil, da bo polovico sredstev, ki se bodo stekla v plačni sklad iz debička, dal za stanovanja. To je tudi uresničil. Takšna skrb za skupne potrebe in dostojnejši uspehi v proizvodnji bodo vodili delovni kolektiv k novim uspehom. Izredna požrtvovalnost delovnega kolektiva je tudi plod dela organizacije sindikatov in Zveze komunistov.

Sindikalna podružnica skrbi tudi za razvedrilo z različnimi društvi, kot so TVD Partizan, Sidra, Strelska družina, Ljudska tehnika in druga. Poleg razvedrila odraščajo tudi društva, ki precejšnjo vzgojno vlogo predvsem pri mladih delavcih.

Kakor skrb za strokovno izpopolnjevanje delavcev, tako so si postavile organizacije in društva Mariborske tekstilne tovarne kot najvažnejšo nalogo, da je treba skrbeti tudi za dostojno življenje delavcev in jih vzgajati v pravi socialističnem duhu.

Delo na škrobilnem stroju

popolnjevali; postavili so skupno kotlarno, barvarno in belilnico.

Takoj po osvoboditvi so postala vsa navedena podjetja splošno ljudsko premoženje. Za uvedbo čim uspešnejšega dela in racionalnejšega izkoriščanja vseh naprav je bilo potrebno ta podjetja zrušiti. Že proti koncu leta 1945. so združili bivše tovarne Rozner, Jugotekstil in Jugosvila v Mariborsko bombažno tkalnico, obenem so združili bivši podjetji Hutter in MAVA v Mariborsko tekstil-

asortimentu precej različna, kakor je različna tudi proizvodnja v tkalnicah.

Veliko povpraševanje po sukancu skuša podjetje omiliti s povečano proizvodnjo sukančarne. Mariborska tekstilna tovarna ima namreč tudi ta oddelek. Z njegovo proizvodnjo zalaga mnoga naša podjetja konfekcije in usnjarske industrije.

Za vzdrževanje in popravilo strojev in naprav v podjetju skrbe

„BEOGRAD“

PODJETJE ZA PROMET S TEHNIČNIM
BLAGOM NA VELIKO

BEOGRAD, JEVREJSKA 32

čestita k 1. maju — prazniku delovnih ljudi
vsem svojim poslovnim prijateljem in de-
lovnim ljudem naše domovine.

»NADA DIMIĆ«

ZAGREBAČKA
TRIKOTAŽA

ČESTITA VSEM SVOJIM SODELAVCEM,
POSLOVNIM PRIJATELJEM IN DELOVNIM
KOLEKTIVOM OB PRAZNIKU DELA —
1. MAJU

KMETIJSKA
ZADRUGA

Križe na
Gorenjskem

ČESTITA
VSEM ZADRUŽNIKOM
K PRAZNIKU
DELOVNEGA
LJUDSTVA 1. MAJU!

ZAGREBAČKO ŽELJEZNARSKO PODUZEČE

»ŽELJPOH«

VELETRGOVINA ŽELJEZNOM, METALNOM
I. SANITARNOM ROBOM

ZAGREB

UVOZ — IZVOZ

ČESTITA VSEM DELOVNIM LJUDEM
NAŠE SOCIALISTIČNE DOMOVINE
IN VSEM POSLOVNIM PRIJATELJEM
OB PRAZNIKU DELA
1. MAJU

Industrija precizne
mehanike

BEOGRAD

Bulvar revolucije 312

Telefona 42-092 in 42-187

IZDELUJE: celotno opremo za polnjenje z gorivom in mazanje bencinskih in diesel-
motorjev • regulira injekcijske črpalke za diesel-motorje

ČESTITA VSEM SVOJIM POSLOVNIM PRIJATELJEM IN SODELAVCEM, KAKOR
TUDI DELOVNIM LJUDEM NAŠE SOCIALISTIČNE DEŽELE K 1. MAJU
PRAZNIKU DELOVNEGA LJUDSTVA

TRGOVINA

»SLAVICA«

PTUJ

čestita vsem svojim cenjenim
odjemalcem, poslovnim prija-
teljem in vsem delovnim lju-
dem k mednarodnemu prazni-
ku dela 1. MAJU in k deseti
obletnici osvoboditve.

Oglašujte v listu

Ljudska
PRAVICA

Ob Prazniku dela 1. maju 1955 obveščamo vse svoje potrošnike in poslovne prijatelje,
da smo znižali cene svojim standardnim proizvodom

Kolektiv fabrike

UMETNIH TKANINA

JEDINSTVO

GRDELICA

DELOVNI KOLEKTIV TOVARNE ZA

Pamučnu
industriju

Zagreb

Cankarjeva 19

ČESTITA VSEM DE-
LOVNIM KOLEKTI-
VOM IN POSLOVNIM
PRIJATELJEM OB
PRAZNIKU DELOV-
NEGA LJUDSTVA
1. MAJU

DELOVNI KOLEKTIV

Tovarne embalaže
REKA

čestita ob prazniku 1. maju vsem prijateljem in delovnim ljudem naše socialistične
Jugoslavije

Delovni kolektiv podjetja

»ANTIKOR«

- BEOGRAD - RADNIČKA 56

čestita vsem svojim poslovnim prijateljem in pod-
jetjem ob prazniku delovnega ljudstva - 1. MAJU
IZDELKI: ANTIKOROZNI PREPARATI ZA ZASČITO
KOVIN

Servisna služba podjetja »ANTIKOR« štiti material in
naprave na terenu

Naročniki
»Ljudske pravice«
so zavarovani
v primeru nezgode

DELOVNI KOLEKTIV

Pekarskega-
slačičarskega-
medičarskega-
in svečarskega
podjetja Drava-Ptuj

čestita k prazniku dela
— 1. maju in 10-letnici
osvoboditve vsemu de-
lovnemu ljudstvu!

SVOJIM POSLOVNIM PRIJATELJEM IN POTROŠNIKOM ČESTITAMO
OB PRAZNIKU DELOVNEGA LJUDSTVA 1. MAJU IN 10-LETNICI OSVOBODITVE

SEGESTICA - SISAK

MESTNA PLINARNA V LJUBLJANI

Resljeva cesta štev. 28

Telefon 30-555 ● Poštni pre-
dal 158 ● Tekoči račun
60-KB-1-Z-291

ČESTITA K PRAZNIKU DELA 1. MAJU

PROIZVAJA: plin, koks, katran in žveplo.
IZVRŠUJE: plinske instalacije.
POPRAVLJA: plinske naprave in plinske aparate (kuhal-
nike, štedilnike, kopalne in sobne peči).
IZ POLIZDELKOV: sestavlja plinske kuhalnike, štedil-
nike in sobne peči za plinarniški plin in za butan.

Ljudski odbor mestne občine Ptuj
mestni komite ZKS in
mestni odbor SZDL

● ● ●
čestitajo vsemu delovnemu
ljudstvu naše socialistične
domovine k največjemu
prazniku delovnega ljud-
stva - Prvemu maju!

Kolektiv
trgovskega podjetja na veliko

KONZUM

BEOGRAD ● Vuka Karadžića 2
Telefon 27-212 ali 23-211

ČESTITA OB

1. MAJU

PRAZNIKU DELOVNEGA LJUD-
STVA VSEM SVOJIM POSLOV-
NIM PRIJATELJEM IN
DELOVNIM KOLEKTIVOM

MONTAŽA

BEOGRAD - Zahumska 26/II

Podjetje za centralno kurjavo, vodovode kanalizacije in električne
naprave

ČESTITA VSEM SVOJIM POSLOVNIM PRIJATELJEM -
DELOVNIM LJUDEM - DELOVNIM KOLEKTIVOM K
MEDNARODNEMU PRAZNIKU 1. MAJU!

»SUTJESKA«

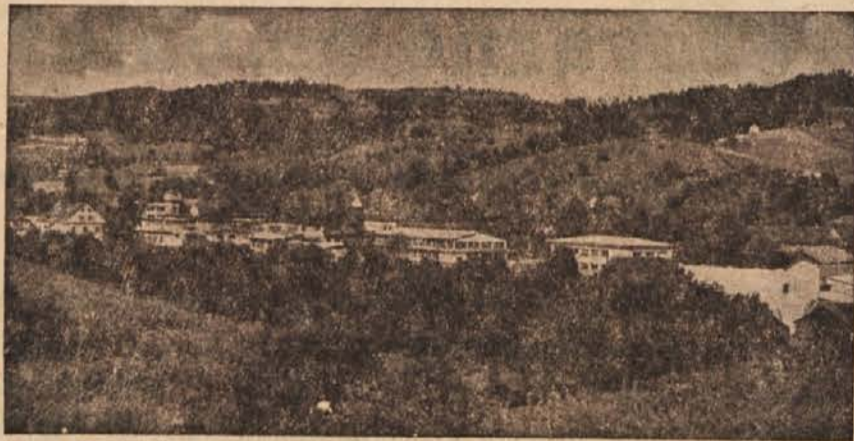
FABRIKA MEDICINSKIH UREDJAJA
I INSTRUMENTATA

BEOGRAD

ČESTITA ZDRAVSTVENIM DELAVCEM IN USTANOVAM, KAKOR
TUDI VSEM DELOVNIM LJUDEM OB PRAZNIKU DELOVNEGA
LJUDSTVA

1. MAJU!

Vsem delovnim ljudem čestitamo k našemu največjemu delavskemu prazniku in
vam želimo mnogo uspeha pri nadaljnji izgradnji gospodarstva naše domovine!

V naših obratih smo doslej izboljšali proizvodne postopke, osvojili smo nove izdelke
in izgradili podjetje iz zaostalega obrata v moderno industrijsko tovarno. Naši
izdelki prodirajo na inozemska tržišča in dvigajo sloves naše socialistične domovine.

TOVARNA KOVANEGA ORODJA - ZREČE

DELOVNI

KOLEKTIV

INDUSTRIJE TRAKTORJEV IN STROJEV

BEOGRAD

Čestita ob 1. MAJU, prazniku delovnega ljudstva, vsem delovnim ljudem in
poslovnim prijateljem

Izdelki:

stroji in naprave
orodje
strojni odlitki

traktorji
kanalizacijski odlitki

Tovarna strojev »Ivo Lola Ribar«

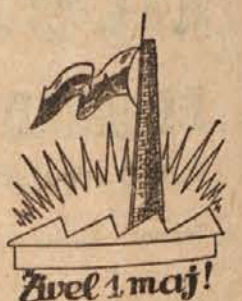
ŽELEZNIK - BEOGRAD

ILR

ŽELEZNIK

TELEFONI: 55-186, 55-187, 55-197, 26-617, 55-198 ● BRZOJAV: ILR ŽELEZNIK

ČESTITA VSEM SVOJIM POSLOVNIM PRIJATELJEM IN OSTALIM
DELOVNIM LJUDEM K PRAZNIKU DELA 1. MAJU!

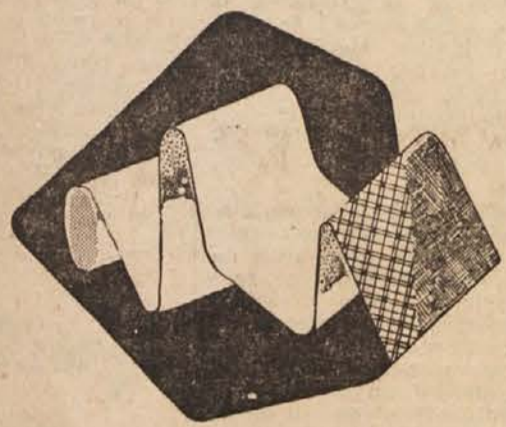
Juteks

ŽALEC

TEKSTILNA TOVARNA

Proizvaja:
jutine in konopnene embalažne tkanine, tehnična bombažna platna, bombažne impregnirane tkanine za šotore, ponjave in dežne plašče, keper in gradl za delovne obleke itd.

Konfekcionira:
vreče, slamarice in ponjave.

Čestitamo k prazniku delovnega ljudstva!

TRGOVSKO
PODJETJE
Z VINOM

„Zmajevac“

Celovška c. 95 - tel. 32-742

Svojim cenjenim odjemalcem čestita k 10. obletnici osvoboditve in 1. maju

Obveščamo Vas, da smo znatno znižali cene našemu pristnemu fruškogorskemu vinu:

- Rizling 12°/o din 100.—, rizling 11°/o din 95.—,
- namizno belo 11°/o din 92.—, burgundec črni 11,4^o/o din 95.—,
- fruškogorski biser din 220.—, navadno črno 11,7^o/o din 90.—,
- slivovica 40°/o din 235.—, tropinovec 40°/o din 225.—, bermet 18°/o din 220.—

Priporočamo se za obisk!

Trgovsko podjetje z vinom »ZMAJEVAC«

K PRAZNIKU PRVEMU MAJU
IN DESETI OBLETNICI
OSVOBODITVE

ČESTITA
DELOVNI KOLEKTIV

»KEMOFARMACIJE«

PODJETJA ZA PROMET
S FARMACEVTSKIM
MATERIALOM
LJUBLJANA

Delovni kolektiv

Tovarne jedilnih in tehničnih olj

Sončnica

VIR - DOMŽALE

čestita k 10. obletnici osvoboditve in prazniku dela 1. maju

DELOVNI KOLEKTIV
TOVARNE KOVINSKIH IZDELKOV IN LIVARNE

TITAN

Kamnik

ČESTITA
VSEMU
DELOVNEMU LJUDSTVU
K 10. OBLETNICI
OSVOBODITVE

DELOVNI KOLEKTIV

TOVARNE KLEJA

LJUBLJANA
ŠMARTINSKA 50

Vsem cenjenim odjemalcem in dobaviteljem
ter ostalim delovnim ljudem čestita za 1. maj

GROSISTIČNO PODJETJE
S ŠPECERIJSKIM BLAGOM

Ekonom

LJUBLJANA

ČESTITA OB 10. OBLETNICI
OSVOBODITVE
VSEM DELOVNIM LJUDEM,
AKTIVISTOM IN BORCEM
TER POŠILJA
BORBENE POZDRAVE
IN ŽELI
ŠE NADALJNJIH USPEHOV
PRI IZGRADNJI
SOCIALISTIČNE DOMOVINE

Nylonske preproge

Sintetična vlakna, ki so se tako dobro obnesla v oblačilni industriji, so začeli v Ameriki uporabljati tudi za izdelovanje preprog. Nylonske preproge izdeluje že več ameriških tvrdk. Prve so izdelali leta 1948. Zdaj jih izdelujejo že v več barvah. Nylon se obrabi mnogo manj kakor druga vlakna, razen tega pa je nylonsko preprogo lažje očistiti.

Preveč jesti ni dobro

Strokovnjak za prehrano new-yorskega zdravstvenega urada dr. Joliffe pravi, da imajo v Ameriki moški v starosti 55 do 60 let mnogo manj upanja, da bodo živeči še nekaj let, kakor moški iste starosti v Zahodni Evropi. Vzrok je v tem, da Američani preveč jedo. Mnogo Američanov v teh letih podleže raznim boleznim srca, kar je treba pripisati premočni in preobilni hrani. Umrljivost Američanov na stara leta pa je približno enaka umrljivosti evropskih žensk.

Še dve odpravi na Himalajo

V soboto je začela angleška odprava plezati na tretjo najvišjo še nepremagano goro sveta, na 8588 m visoki himalajski vrh Kančenčonga. Odpravo vodi dr. Charles Evans, Nemško-švicarska alpinistična odprava, ki hoče pripelzati na vrh 8168 m visokega Dhaulagirija, pa je postavila pred dnevi taborišče ob vznožju tega himalajskega orjaka.

Peronov slavalok

V mestu Eva Peron, glavnem mestu argentinske pokrajine Buenos Aires, ki se je imenovalo prej La Plata, bodo zgradili velik slavalok v čast predsedniku Peronu. Za slavalok bodo uporabili 5000 ton kararskega marmora. Slavalok bo visok 27, širok tudi 27, debel pa 11 m. Na vrhu bodo kiparji v reliefih upodobili zgodovino argentinskega naroda in delo predsednika Perona. Slavalok bodo začeli graditi leta 1957.

PLAVAJOČI OTOKI pred ameriško vzhodno obalo

Nekatere bo treba opremiti s pogonskimi agregati, da bodo ostali tudi ob viharjih na določenem mestu

Stab ameriškega vojnega letalstva je nedavno objavil, da bodo zgradili na Atlantskem oceanu več umetnih otokov. Približno 250 km od vzhodne obale ameriške celine se bodo v kratkem pojavili prvi plavajoči umetni otoki. Namenjeni bodo predvsem obrambi ZD proti letalskim napadom. Na umetnih otokih bodo radarske postaje, ki bodo pravočasno naznanjale, če bi se bližala sovražna letala, ta-

ko da bo presenečenje na letališčih na ameriški celini izključeno. Radarske postaje bodo medsebojno povezane, tako da ne bo nezaščiten noben meter obale. Oddaljene bodo druga od druge kakih 300 km. Razen tega bodo na njih najmoderneje naprave za pilotiranje letal brez pilotov, za protiletalsko zaščito in za raketne izstrelke.

Kakšni bodo umetni otoki, je še vojaška skrivnost. Strokovnjaki pa menijo, da bodo morali biti znatno bolj stabilni, kakor tisti umetni otoki, na katerih so montirani vrtni stroji v Mehikem zalivu. Najbrž bodo imeli 50 m v vodo pogreznjen plavalna telesa, površina pa bo merila 200 x 500 m. Ker ne bodo mogli vseh pritriliti neposredno na morsko dno, bo treba nekatere opremiti s pogonskimi agregati,

da bodo ostali tudi ob viharjih na določenem mestu. Strokovnjaki računajo, da bodo znašali stroški za umetni otok brez tehnične opreme 3 do 5 milijonov dolarjev.

Umetne otoke bodo po možnosti uporabljali tudi za civilno letalstvo, zlasti kot vremenske opazovalnice in oporišča. S tem načrtom se ukvarjajo ameriški strokovnjaki že dobrih 20 let. Takrat so namreč nameravali zgraditi umetna letališča sredi Atlantika kot oporišča v zračnem prometu med Evropo in ZDA. Umetni otoki naj bi razdelili pot med Evropo in ZDA na več delov, kajti letala takrat še niso mogla preleteti tako dolgih prog, ne da bi se vmes spustila na tla. Zdaj je seveda ta potreba odpadla, ker moderno letalo z lahkoto preleti v nepretrganem poletu pot iz Amerike v Evropo ali nazaj.

Pomen te verige plavajočih otokov za obrambo ameriške celine je nedvomno velik. Spričo hitrosti modernih bombnikov imajo lovci komaj 15 minut časa, da se dvignejo in pripravijo na obrambo. ZDA pa bodo imele radarske postaje 250 km od obale, kar bo podaljšalo čas za vzlet lovcev dvakratno. Vsaj teoretično bi torej lahko ameriški lovci sestrelili mnogo več sovražnih bombnikov, ko bodo imele ZDA na Atlantskem oceanu umetne otoke. Prve umetne otoke bodo zgradili v višini New Yorka.

Cepljenje otrok v Kanadi

Kanadski minister za narodno zdravje je v parlamentu izjavil, da bodo v drugi polovici letošnjega leta cepili poldrugi milijon kanadskih otrok s cepivom proti otroški paralizi.

Švicarke brez političnih pravic

Švica je sicer gospodarsko in tehnično zelo razvita, glede enakopravnosti žensk s moškimi pa ena najbolj zaostalih dežel v Evropi. Švicarke same so storile doslej zelo malo, da bi si priborile vsaj osnovne politične pravice. Značilno je, da si je v Baslu Matha Borraldoh šele nedavno priborila položaj sodnice. Bila je edina izmed treh kandidatov, ki je dobila na volitvah v kantonu Basel-mesto potrebno absolutno večino. V tem kantonu smejo ženske kandidirati za sodnice šele od novembra 1952. Ta uspeh ženske kaže, da bi si lahko Švicarke v kantonu Basel priborile splošno volilno pravico. Glasovanje o političnih pravicah žensk bo v decembru. Švicarji so že trikrat odklonili zahtevo po ženski volilni pravici.

Dr. Salk prejema darila

Dr. Jonas Salk, ki je odkril cepivo proti otroški paralizi, je dobil že na desetisoče pisem, brojavk, telefonskih pozivov in daril v gotovini. Z denarjem, ki mu ga pošiljajo ljudje, bo ustanovil znanstveni zavod za nove raziskave na področju zatiranja nevarnih bolezni.

Po štirih tednih je London spet dobil tako zaželeno časnik. Prodajalci časopisov so jih na ta dan prodali tudi do dvakrat več, kakor običajno. Na sliki vidimo nasmejanega kolporterja z lepakom, na katerem piše »Spet časopisi in ki prodaja večernik The Evening News.

Tekoči trak namesto tramvaja

Med New York Times Squarom in glavnim kolodvorom v New Yorku vozijo zdaj tramvaji v nepretrgani verigi, ker je promet zelo živahen. Ker pa tudi v nepretrgani verigi vozeči tramvaji ne zmagujejo prometa, bodo v prihodnjih letih zamenjali tramvaj s sistemom tekočih trakov. Vozila bodo gondolam podobna vozila, in sicer tako, da bodo lahko ljudje na postajališčih izstopali in vstopali. V bližini postajališč bodo tekla vozila v tekočem traku s hitrostjo 2,5 km na uro, na prosti progi pa do 25 km. V eni uri bodo prepeljala do 22.000 potnikov. Stroški za vzdrževanje bodo znašali letno 183 tisoč dolarjev in bodo skoraj za polovico manjši od stroškov za tramvaj.

Revolucija je divjala nad nemškimi deželami. Milijoni proletarcev so vriskali od radosti, toda meščani so jih preklinjali. Revez se je dvignil, dvignil pa se je tudi meščan. Izbruhnila je državljanska vojna in tisti, ki jim je bila prizanesla vojna, so krvaveli zjad.

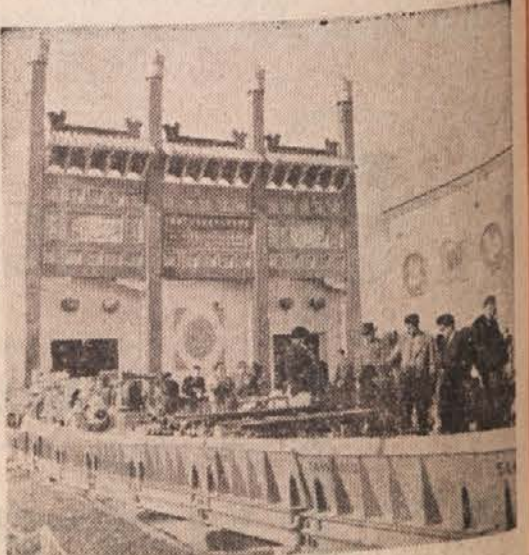
Kaznilnica naprodaj

Na Danskem lahko človek kupi kaznilnico, če ima denar in veselje za to. Pravosodno ministrstvo namreč prodaja kaznilnico Bjerre, v kateri je več stanovanj in 17 dobro ohranjenih jetniških celic.

Francoska vojska bo kmalu opremljena z novimi vodenimi izstrelki. Na sliki vidimo vojaka, ki uravnava njihov polet, na desni pa vrsto izstrelkov

Ljudska republika Kitajska je prvič razstavljala svoje raznovrstne proizvode na lonskem velesejnu. Kitajski paviljon je razumljivo privabil mnogo obiskovalcev. Na sliki: Pogled na del paviljona.

Drago plačano domotožje

Tragedija mladega Indijca, ki je ukradel v Angliji letalo, da bi poletel v domovino

V ponedeljek teden so straže na vojaškem letališču nad Thorney Islandu v angleški grofiji Hampshire opazile, da je eno izmed letal, stoječih pred hangarji, nenadoma nekam čudno zdrselo po letališču in se naposled dvignilo z vzletišča. Prav tedaj se je razvijala na letališču nogo-metna tekma in zato ni bilo lahko ugotoviti, kaj se je zgodilo. Naposled se je pokazalo, da manjka uslužbenec letališča, 20-letni Indijec Manik Agani. Njegovi tovariši so se spomnili, da je fanta zadnje čase mučilo hudo domotožje in da se je v prostem času učil pilotirati. Za to je porabil vse svoje prihranke.

Kmalu ni bilo več dvoma, da je mladi Indijec skrivaj zlezal v letalo in odletel proti svoji domovini. Dežurni oficir se je z drugim letalom takoj dvignil in ga začel zasledovati. Njegovo letalo je opazil nad Londonom in dajal je vse možne znake, da bi pozval Indijca, naj se spusti na tla. Tudi radiotelegrafisti na letališču so skušali dobiti zvezo z njim. Hoteli so mu dati napotke, kje in kako se naj spusti. Toda Agani s takšnim letalom sploh nikoli ni letal. Na noben klic se ni odzval. Najbrž ni znal uporabljati radijskih naprav v letalu.

Po daljšem zasledovanju je dežurni oficir sporočil, da je Aganijevo letalo treščilo na tla vzhodno od Londona. Pozneje se je pokazalo, da se je oficir zmo-

til. Agani je bil izginil z ukradenim letalom v megli. Letel je proti francoski obali. Vojaške oblasti so dolgo iskale vzhodno od Londona razbito letalo. Tako je lahko Indijec preletel Rokavski preliv in dosegel francosko področje.

Ponoči pa je prišlo do tragedije. Nad severno Francijo je Agani izgubil oblast nad letalom in treščil z njim na tla. Letalo je padlo na neko dvostanovniško hišo in eksplodiralo. V vanjsko hišo in eksplozivno eno izmed stanovanj je ubilo enim izmed stanovanj je ubilo dva otroke. Njun ded in babica sta dobila hude opekline in ded sta dobila hude opekline in ded je v bolnišnici kmalu umrl. V drugem stanovanju pa je zgorela neka žena. Hiša je pogorela do tal. V razvalinah so dolgo zaman iskali Aganija. Naposled so našli njegovo izoglenelo truplo.

BREZ KOMEDIJ

Trgovec, ki je hitro obogatel, naroči slikarju, naj ga portretira. »Ali naj vas portretiram v večerni obleki?« vpraša umetnik. Bogataš malo pomisli in odgovori: »Ne, ne, dragi moj, ni treba nobenih komedij, kar ostanite tako, kakor ste.«

»Kaj ste znoreli, da me budite sredi noči! Zakaj pa niste vstopili skozi okno?«

»Saj pravim, tudi danes je pri nas vse narobe in razmetano kakor običajno.«

»Pomisl, takšna sleparija s tem pralnim praškom, o katerem pravi propaganda, da pere sam! Tri dni leži perilo tu, pa je še zmeraj umazano.«

MOŽ IN ZVEZDE

Mož, o katerem bo govora, je že kot deček ljubil zvezde in ta ljubezen ga je spremljala vse življenje. Ko se je vračal nekoč, držeč se očetove roke po polju domov, je oče pokazal na zvezdno nebo, rekoč: »Ali veš, kaj je to?« »Zvezde.« »Ali misliš, da so daleč od nas?« »O ja, najmanj uro hoda.« »Tedaj mu je oče povedal, da so to svetovi, drveči v velikanski oddaljenosti od Zemlje po svoji poti skozi vesolje. Povedal mu je, da morda žive na njih ljudje, živali in rastline kakor na naši Zemlji. In dečku je kri zalila lica, oči so mu zažarele in ročice so se mu začele tresiti. Tako zelo ga je to razburilo.

Cesto se je ponoči izmuznil iz hiše, da bi videl zvezde. Ljubil jih je z vročo ljubeznijo, pomešano z grozo. Če je pomislil, kolikšna daljina ga loči od zvezde, ki jo je tisti hip nazoval, se je zgrozil, tako da mu je malone pošla sapa.

Deček je zrasel in začel biti boj za obstoj. Njegov oče je bil rudar — kraj, kjer je živel, je bil rudarski revir — in tako se je tudi on spuščal v jašek. Kadar se je peljal z dvigalom v jamo in kadar je naglo ngašala svetloba, so mu je zdelo, da beži zvezda od njega.

soljstvu. Oženil se je, postal je oče in moral je trdo delati, da je preživljal družino. Zdaj je redkeje posejal pred svojo hišico in opazoval nočno, z zvezdami posejano nebo.

Nekoč pa je slišal govornika, ki je govoril njemu in njegovim delovnim tovarišem o »zvezdi svobode«. In ta prispodoba ga je globoko prevzela. Oči so se mu razširile in v njegovi duši je splavalo na površje nekaj dolgo potopljenega.

Cesto, tudi če je bil v družbi, mu je stopila ta prispodoba pred oči. Spomnil se je svobode in zvezde. Tedaj je tiho dejal sam pri sebi: »Zvezda svobode — zvezde so svoboda!« To arši ga niso razumeli, posmehovali pa se mu niso, kajti ob njegovih besedah jim je bilo zelo čudno pri srcu.

Bilo je med svetovno vojno, ko je ležal nekoč s podoficirjem, resnim in redkobesednim možem na nočni bojni straži. Vsepoposod so ležala trupla in kupi razvalin, nad njimi pa so se lesketale večne zvezde — negibne kakor zmeraj.

Naš mož, ki je ljubil zvezde, je ležal in jih gledal. In toplo mu je postalo pri srcu. Zamolklo je zamrmral: »Zvezda svobode — zvezde so svoboda!« Samo to. Tedaj je podoficir nastopil glavo na roke in se zjokal.

Revolucija je divjala nad nemškimi deželami. Milijoni proletarcev so vriskali od radosti, toda meščani so jih preklinjali. Revez se je dvignil, dvignil pa se je tudi meščan. Izbruhnila je državljanska vojna in tisti, ki jim je bila prizanesla vojna, so krvaveli zjad.

Revez, sajasti suženj jaskov, se je bil dvignil proti gospodarju. Bila je pomladna noč, neverjetno modra in svetla. In nad mirno zemljo se je bočilo krasno nebo. Zvezda je žarela pokraj zvezde.

Ceprav je zemlja spala, ljudje niso mirovali. Puške so pokale v zvezdni noči in mitraljezi so regljali.

Mož, ki je ljubil zvezde, je vodil oddelek upornikov. Ležali so skriti za barikado, zgrajeno iz vsega, kar jim je prišlo pod roke. »Zvezda svobode noče več žareti«. S trudnim glasom je izgovoril mož te besede. »Zvezda svobode!«

Ležali so in se tiho pomenkovali; bili so strašno utrujeni, lačni in premraženi od vlažne zemlje. Ves prejšnji dan je divjal boj. Sovražne ročne granate so udarjale v barikado, da so letele njene ruševine na vse strani. Boj je bil končan.

Naš zvezdogled je ležal vznak in kri mu je otekala v močnem curku. Njegov zadnji pogled pa je veljal zvezdam, ki jih je tako ljubil, zvezdam, ki so svoboda.